

Aranyfűrt Óvoda és Mini Bölcsőde

Az óvodai nevelés ***PEDAGÓGIAI PROGRAMJA***

Készítette: Mogyorósiné Pálosi Tímea

óvodavezető

Kunbaja, 2018. június 28.

Tartalomjegyzék

I.	Az óvoda jellemző adatai.....	3. old.
II.	Bevezető.....	3. old.
III.	Pedagógiai Program jogforrásai.....	3. old.
IV.	Helyzetkép.....	4. old.
V.	Óvodánk (általános) nevelési alapelve.....	5. old.
VI.	Óvodánk (általános) nevelési céljai.....	8. old.
VII.	Óvodánk(általános) nevelési feladatai.....	9. old.
VIII.	Pedagógiai Program rendszerábrája.....	11. old.
IX.	Gyermekkép, óvodakép.....	12. old.
X.	Óvodánk kiemelt nevelési feladatai.....	13. old.
XI.	Óvodai nevelésünk speciális feladatai.....	30. old.
XII.	Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	34. old.
XII.1.	Személyi feltételek.....	34. old.
XII.2.	Tárgyi feltételek.....	35. old.
XII.3.	Beszoktatás.....	36. old.
XII.4.	Heti-rend, napirend.....	37. old.
XII.5.	A fejlődés nyomon követésének dokumentumai.....	37. old.
XII.6.	Óvodánk kapcsolatrendszere.....	38. old.
XIII.	Az óvodai élet tevékenységi formái.....	41. old.
	Az óvodapedagógus feladatai.....	41. old.
XIII.1.	Játék.....	45. old.
XIII.2.	Vers, mese, dramatizálás, bábozás.....	46. old.
XIII.3.	Ének, zene, énekes játék, gyerektánc.....	47. old.
XIII.4.	Rajzolás, mintázás, kézimunka.....	49. old.
XIII.5.	Mozgás.....	51. old.
XIII.6.	A külső világ tevékeny megismerése.....	53. old.
XIII.7.	A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése.....	56. old.
XIII.8.	Munkajellegű tevékenységek.....	58. old.
XIII.9.	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	60. old.
XIV.	Ünnepek, hagyományok.....	62. old.
XV.	Gyermekvédelem.....	64. old.
XVI.	Érvényességi nyilatkozat.....	70. old.
XVII.	A Pedagógiai program elérhetősége és nyilvánosságra hozatala.....	71. old.
XVIII.	Legitimációs záradék.....	71. old.

I. Az óvoda jellemző adatai

Az óvoda neve: „Aranyfürt” Óvoda és Mini Bölcsőde
Címe: 6435 Kunbaja, Szabadság tér 23-24.
Telefon, fax: 06-79-571-020
E-mail címe: egysegsovibolcsi2324@freemail.hu

Az óvoda alapfeladatait a mindenkori alapító okirat tartalmazza.

II. Bevezető

A Pedagógiai Programunk az Alapprogrammal összhangban biztosítja:

- a gyermekek eltérő szükségleteire, képességeire épülő,
- a családi nevelést kiegészítő szocializációnak,
- a tevékenységek rendszerének,
- a szülők bevonásának,
- az inkluzív nevelésnek – integrációnak megvalósítását, a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nemzetiségi óvodai nevelést igénylő gyermekek integrált nevelését,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek segítségét, fejlődésének támogatását ép gyermekek között.

III. A Pedagógiai Program jogforrásai

- A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A kormány 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelete az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

- A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Alapító Okirat
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelet

IV. Helyzetkép

A Bácsalmási Kistérség a Dél-alföldi régióban, Bács-Kiskun megye déli részén található, a szerbiai határ mellett. Az ország 33 leghátrányosabb helyzetű kistérségeinek egyike.

A népesség száma fokozatosan csökken a lakosság előregedése miatt.

A gazdasági élet területén a mezőgazdasági tevékenység a domináns.

Kunbaja lakosainak száma kb. 1500 fő.

A településen számos német nemzetiségű (főként idős ember) él, akik szívügyüknek tekintik a sváb hagyományok átörökítését a fiatalabb nemzedék számára.

2013. július 1-től intézményünk fenntartója: Kunbaja Község Önkormányzata.

A fenntartó címe: 6435 Kunbaja, Rákóczi út 16.

A terveink között szereplő, intézményi külső vakolás, nyílászárók cseréje a közeljövőben fog megvalósulni, mert erre községünk Önkormányzata sikeresen pályázott.

Az óvoda épülete egy régi sváb házból lett kialakítva.

Négy csoportszoba (ebből egy Mini Bölcsődei) a hozzátartozó mosdó helyiségekkel, illetve egy tornaszoba, só-szoba, fejlesztőszoba, 2 felnőtt mosdó, iroda és több kisebb tároló helyiség tartozik az óvodához. Ebben az épületben található a főzőkonyha, amelyben az óvodásoknak, iskolásoknak és a felnőtt lakosságnak főznek. A gyermekek étkeztetése a konyhához tartozó ebédlőben folyik.

Hosszú távú terveink között szerepel EU szabványnek megfelelő udvari játékok vásárlása, szabványosítása és a talajrendezés. Ezeket főként pályázati forrásból tervezzük pótolni.

Fontosnak tartjuk kollektívánk állandó továbbképzését, a módszertani, pszichológiai ismeretek folyamatos korszerűsítését.

Óvodánkban két csoportban került bevezetésre a Kompetencia alapú nevelési program a TAMOP 3.3.7./09/1 minőségi oktatás támogatása, valamint az egész életen át történő tanulás elősegítése a kultúra eszközeivel az LHH kistérségek esélyegyenlősége érdekében pályázat keretében.

V. Óvodánk (általános) nevelési alapelvei

„A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő esetenként hátránycsökkentő szerepet játszik.” (ONOAP)

Intézményünkben jól érvényesülnek a különböző innovatív (megújuló) pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését.

Az óvodai nevelési program az Alprogramra épül, amelynek szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

Óvodánkban törekedünk arra, hogy minden óvónőre és dajkára egyaránt érvényes, munkájukat meghatározó pedagógiai alapelvek mellett megjelenjenek azok a sajátosságok, melyek intézményünk, egyes óvodai csoportunk arculatát leginkább meghatározzák, a tartalmi munkát pedig sokszínűvé teszik.

Programunk alapelvei meghatározzák az óvodai élet céljait és feladatait.

Ezek a következők:

Gyermekközpontúság elve

- A gyermekek érdekei elsődlegesek, mindenekfelett állóak!
- A játéknak kiemelt szerepe.
Ismerjük gyermekek életkoronkénti gyorsan változó testi, lelki és szellemi állapotait, ezek jellemzőit, és tudjuk, hogy e szükségleteket milyen adekvát (megfelelő)módszerrel elégítsük ki, lehetővé téve így személyiségük lehető legoptimálisabb kibontakoztatását.
A fejlődést nem kell, és nem is szabad siettetni!
- A gyermekek személyiségéhez igazodó pedagógiai módszereket alkalmazunk.
- A gyermek pontos, „naprakész” ismerete elengedhetetlen. Ennek írásos rögzítése, a fejlődés nyomon követése minden óvodapedagógus kötelessége.

Pozitív érzelmek dominanciájának elve

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- Biztonságos, derűs, oldott, nyugodt, szeretetteljes légkört teremtünk, mert ennek hiányában nem valósulhat meg céltudatos pedagógiai szándékunk.
- A gyermekekkel foglalkozó, velük kapcsolatban lévő felnőtt nyugodtságot, kedvességet, kiegyensúlyozottságot, biztonságot sugároz.

Tevékenység elve

- A tevékenykedést az óvodáskorú gyermek életelemének tekintjük, amely integrálja és rendszerezi a világról szerzett ismereteket. Támaszkodunk a már meglévő ismereteikre, tapasztalataikra, nagyfokú tevékenységi vágyukra, melyhez változatos tevékenységi formákat biztosítunk (játék, munka, ismeretszerzés).
- A tevékenykedtetés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Óvodapedagógus modell szerepének elve

- Az óvodapedagógus magatartásával, viselkedésével és megjelenésével, mint a gyermek számára.

Közösségi nevelés egységének elve (az egyéni bánásmód érvényesítésével)

- A mindennapi együttéléshez, a társadalmi beilleszkedéshez szükséges magatartási formák, viselkedési szokások kialakítására törekszünk, melyek fontosak a gyermekek együttes életében.
- Az alkalmazott pedagógiai intézkedéseket a gyermek személyiségéhez igazítjuk.
- Törekszünk az előítélet mentesség „beágyazására” a gyermeki személyiségbe.

Kompetencia alapú nevelés elve

- Ennek szellemében elsődleges feladatunk a gyermekek fejlettségének, életkori sajátosságának figyelembevétele a nevelési folyamat során.
- Kiemelten fontos az egyéni képességek differenciált kibontakoztatása, a teljes személyiség fejlesztése játékkal, mozgással, örömmel végzett tevékenységekkel, cselekvéses tanulással.

Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elve:

- Fontos az óvodáskorú gyermek védelme, esélyegyenlőségének biztosítása, jogainak érvényre juttatása a nevelés adta eszközökkel.
- Lényeges a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése, a sajátos nevelési igényű gyermekek eredményeit, sikeres próbálkozásait értékelő, elfogadó környezet kialakítása, a differenciált egyénre szabott nevelés megvalósítása, együttműködve a szülőkkel.
- Fokozottan ügyelünk arra, hogy a fogyatékkal élő gyermekek nevelése, fejlesztése személyre szabott és folyamatos legyen, figyelembe véve deficitjüket (hiányukat). Speciális fejlesztésük a számukra megfelelő területeken, szakemberek bevonásával valósuljon meg, és a velük szembeni elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.
- Fejlesztő munkánk alapja a gyermekek fejlettségének, életkori sajátosságainak, fejlődési ütemének figyelembe vétele.
- A különbözőségekre differenciált nevelést alkalmazunk.
- A hátránycsökkentés elsődleges feladatunkká kell hogy váljon!
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a szükséges segítség, gondozás, nevelés biztosítása nem maradhat el: fontos a gyermekek képességeinek, készségeinek, ismereteinek és attitűd elemeinek fejlesztése, támogatása.

Partnerközpontúság elve

- Az óvoda partnereinek igényeire, elvárásaira figyelő, elégedettségének elnyerésére törekszünk intézményi működésünk kialakítása és biztosítása során.

Környezettudatosság elve

- A környezet iránti tiszteletet formáljuk úgy, hogy a gyermekek bátran merjék azt alakítani anélkül, hogy kárt tennének benne.
- Az egészséges életmód megalapozására hangsúlyt fektetünk az óvodai nevelés keretein belül.
- Környezettudatos magatartást alapozunk meg.

VI. Óvodánk (általános) nevelési céljai

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig, legfeljebb hét éves korig, ill. az iskolai érettség eléréséig.

Céljaink:

- A (2,5)3 - 7(8) éves óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiségük kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságaik figyelembevételével.
Különös tekintettel az átlagtól eltérő fejlődést mutató sajátos nevelési igényű, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeink integrálásával (beillesztésével), esélyegyenlőségük biztosításával, hátrányuk csökkentésével.
- Boldog, felhőtlen óvodáskor biztosítása.
- Az óvodásaink sikeres iskolai beilleszkedéséhez szükséges testi, lelki és szociális érettség kialakítása, az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése.
- Gyermekeink környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.
- Állampolgári - egyéb közösségi felelősség felébresztése az óvodai nevelés nyújtotta lehetőségekkel.
- Egészséges életmód kialakításának segítése (helyes táplálkozás, rendszeres mozgás fontossága).

- Helyi nemzetiségi kultúra, hagyományok átadása, játékos ismerkedés az idegen nyelvvel.
- Inkluzív (befogadó) pedagógiai szemlélet erősítése.

VII. Óvodánk (általános) nevelési feladatai

A megváltozott óvoda funkciója és az átalakult óvodahasználók köre következményeként a kompetencia program csomagból magunkénak tekintjük a komplexitást, a rendszerszerű látásmódot, a tapasztalatba ágyazott képesség fejlesztést, a feldolgozási módszerek sokféleségét.

A túlméretezett műveltségi tartalmakkal szemben a használható ismereteket, a tapasztalást és információkat helyezzük előtérbe.

A gyermeki személyiség fejlődést kiemelten kezeljük.

Feladataink:

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- Az egészséges életmódra, egészség megőrzésre nevelés.
- A gyermekek megismertetése a helyi nemzetiségek kultúrájával, szokásaival.
- Szociális hátrányok enyhítése.

Az óvodai nevelés közös feladata az Alapprogramban deklarált testi és lelki szükségletek kielégítése, ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítás.

Minden gyermek maga is egy érték, egy értékes egyén, és értékeket hordoz leendő életében is. Ezért olyan fontos megteremteni számára mindazokat a feltételeket, amelyek kibontják belőle az értékes magatartásformákat, hogy azok biztosítsák egyéni boldogulását.

A gyermekekbe lehetőleg mindazokat az értékeket át kell származtatni, amelyek értékesek lesznek számára későbbi életvitele során.

Ezek az értékek azonban úgy épülhessenek be, hogy azok a gyermekek magatartásának irányítójává váljanak.

Az óvodai nevelés folyamatában az érték közvetítés módja nem történhet másként, csak úgy, ha **a gyermeket ismeri** az óvodapedagógus. Ismeri sajátos szükségleteit, igényeit, és azok megnyilvánulási módját; ismeri fejlődési menetét, aktuális állapotát, érdeklődését, képességei fejlettségének színvonalát, családi és egyéb környezeti hatásait, és azok hatását a gyermek állapotára.

A pedagógus a társadalom megbízottja, vagyis a társadalom megbízta arra, hogy tudása, és a társadalmi értékek legjavát közvetítse a felnövekvő nemzedék felé. Ilyen értékek (például):

- az egészség,
- a szeretet,
- a tisztelet,
- a bizalom,
- az elfogadás,
- a tolerancia,
- a munka,
- a tudás,
- az esztétikai és a szociális értékek,
- az erkölcsi értékek,
- a viselkedés kultúra,
- a természetvédelem-környezettudatosság,
- a hagyományok,
- községünk nemzetiségi, kulturális értékei.

Legfőképpen azokat az értékeket kell előnybe részesíteni, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket arra, hogy életét majdan **alkotó módon vezethesse**.

Az alkotó életvezetés értékeinek beépülése azért oly fontos, mert mind a társadalom számára, mind pedig az egyén számára hasznossá válik, hiszen a gyermek boldogulása mindkettő, a saját és a társadalom megelégedésére is szolgál.

VIII. Pedagógiai Programunk rendszerábrája

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP		
Óvodai nevelés ált. feladatai	Speciális feladataink	Az óvodai élet megsz. elvei
Egészséges életmód kialakítása, egészségfejlesztési program	Nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése	
Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés nevelés	Képesség kibontakoztató Integrációs felkészítés	
Anyanyelvi, értelmi nev. megvalósítása	Tehetséggondozás	
Többi gyermekkel együtt nevelhető SNI gyermekek óvodai nevelése		
	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése	
	Mozgás	
	Külső világ tevékeny megismerése	
	Külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése	
	Munka jellegű tevékenységek	
	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	
Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére		

IX. Gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép

A 2,5 (3) – 7 (8) éves életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában egész életére meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Az óvodás gyermek gyorsan és intenzíven fejlődő személyiség, fejlődését meghatározzák a veleszületett genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei valamint a környezeti hatások.

Az óvodás gyermeknek életkori sajátosságai és egyéni igényei alapján testi és lelki szükségletei vannak. Testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés. Lelki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés, az elfogadás, a tisztelet. Az óvodában erősítjük a másság elfogadását.

A gyermek jellemzője a sokirányú érdeklődés a környező világ megismerésére. Nagy mozgásigénye kielégítése során fejlődik érzékelése, észlelése, akarati tulajdonsága, szociális képessége. Alapvető tevékenysége a játék, mely sokoldalú tapasztalást biztosít számára, csiszolódik anyanyelvi kultúrája.

Óvodában a Pedagógiai Program megvalósításával az óvodáskor végére olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akikre jellemző:

- az összerendezett, harmonikus mozgás,
- a nyitott érdeklődés,
- a differenciált érzékelés és észlelés,
- a kialakult testséma, én tudat és téri tájékozottság,
- a tanulás alapját képező szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás, és feladattudat.
- együttműködés a társakkal, felnőttekkel.

Óvodakép

Az óvoda kiegészíti a család nevelési feladatainak ellátását. Óvodánk nyitott a szülők számára, betekintést nyerhetnek gyermekeik óvodai életébe, szülői értekezletek, fogadó órák, közös programok, nyílt ünnepek alkalmával.

A gyermeki tulajdonságok, készségek és képességek alakítása optimális feltételekkel, vidám, boldog, örömteli, szabad, játékos, bizalmas óvodai életben valósulhat meg, minden esetben igazodva a gyermek személyiségéhez, szükségleteihez, képességeihez.

Hangsúlyozzuk a szabad játék fontosságát.

Nevelőtestületünk szakmai tudására, saját emberi erőforrására, adottságára, végzettségére támaszkodva, a mai kor társadalmi igényeinek megfelelően korszerű, a nevelés távlatait is figyelembevevő óvodai nevelőmunkát végez.

Azt a lehetőséget választottuk, hogy saját Pedagógiai Programot írunk, melyben részletesen kifejtjük konkrét nevelési elképzeléseinket.

Óvodánk az Alapító Okiratában és az Országos Óvodai Alapprogramban meghatározott alapvető óvodai funkciók ellátását valósítja meg, melyek a következők

- óvó, védő,
- szociális,
- nevelő - személyiségfejlesztő funkciók.

Az óvoda a családdal együttműködve segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Hangsúlyozzuk a szabad játék elsődlegességét, mint az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközét. A szabad játékkal és a változatos tevékenységekkel segítjük a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni képességeinek és készségeinek kibontakoztatását.

Migráns, nemzetiségi gyermekek nevelése esetén biztosítja az önazonosság megőrzését és ápolását, nyelvi nevelését, multikulturális nevelésen alapuló integrációját, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

X. Óvodánk kiemelt nevelési feladatai

1. Az egészséges életmód alakítása
2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
3. Az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

1. Az egészséges életmód alakítása

Cél:

- a gyermekek egészséges életvitel-igényének megalapozása, testi fejlődésük elősegítése, az eltérő fejlettségi ütem és az egyéni képességek figyelembevételével az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése.
- az egészséges életmód, életvitel megalapozása egészséges életstílusok, életmodellek megismertetése, közvetítése által.
- ismerjék meg és legyenek képesek alkalmazni különböző körülmények között az egészséges életmód szabályait;
- váljanak testileg-lelkileg egészséges, harmonikus személyiséggé;
- váljon belső igényükké az egészséges életmód, az egészséges táplálkozás, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- váljon igényükké a balesetmentes viselkedés és környezet.
- környezettudatos magatartás és életvitel kialakítása

Feladat:

- a gyermek egészséges testi, lelki fejlődéséhez szükséges környezeti feltételek megteremtése.

- naponta lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára szükséges mozgáshoz, edzéshez, levegőzéshez;
- megteremtjük, elmélyítjük a gondozáshoz szükséges bensőséges kapcsolatot felnőtt és gyermek között;
- egységes óvoda-bölcsődénél saját nevelő rendszert alkalmazunk, melynek alapja a személyi állandóság;
- igyekszünk összehangolni a család és az óvoda gondozási szokásait;
- a gyermekek önállóságának fejlődése érdekében csak annyi segítséget adunk - szorosan együttműködve a nevelési munkát segítő alkalmazottakkal - amennyire a gyermeknek szüksége van,
- a gondozási feladatok közben kihasználjuk a kapcsolatépítés lehetőségeit (érzelem kinyilvánítása, kommunikáció, összehangolt, sürgetésmentes munka stb.),
- igyekszünk elérni, hogy a gyermekek étrendje az egészséges testi fejlődésüket szolgálja, az egységes óvoda-bölcsődében biztosítjuk a napi négyszeri étkezést;
- heti rendszerességgel gyümölcsnapot tartunk a szülők együttműködésével
- a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlettségi szintjének megfelelő, személyre szabott elvárásokkal biztosítjuk önálló tevékenységüket, s ez által a fejlődésüket.
- különös odafigyelés az egységes óvoda-bölcsődés, és a HHH gyermekek testi szükségleteinek kielégítésére, egészségük védelmére, a testápolásra, biztos szokásrendszerük megalapozására, betegségek megelőzésére.
- az egészséges életvitel szokásainak megalapozás, a baleset megelőzése,
- egészséges környezet, eszközrendszer, a biztonságos környezet megteremtése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása.

Az egészségfejlesztés területei:

Az óvoda mindennapos működésében kiemelt figyelmet biztosítunk a gyermekek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak, amelyek különösen az alábbiakra terjednek ki:

- az egészséges táplálkozás
- mozgásigény kielégítése, nagy és finommozgások fejlesztése
- személyi higiéné.
- egészséges környezet, eszközrendszer, a biztonságos környezet megteremtése
- bántalmazás, erőszak megelőzése,
- baleset megelőzés és elsősegélynyújtás,

1.1. Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését, és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az

óvodai étkeztetés napjainkban - minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Az óvoda étkezését az önkormányzat konyhája biztosítja. Az étlap összeállítást az élelmezés vezető a háziorvossal konzultálva állítja össze. Véleményünket folyamatosan kéri, és lehetőségeihez mérten beépíti munkájába.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- A munkaköri leírásoknak megfelelő feladatok végrehajtása.
- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). - Az étkezés végén az ebédlő rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágasra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (a konyha vagy a család biztosítja).
- Szerveznek az óvónők a szülőkkel közösen hetenként egy-két gyümölcs-, és zöldség-napot.
- Tanácsot adnak, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki; kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvónők a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot, elegendő időt biztosítanak az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolják be a napi programba az alternatív egészségfejlesztő programot (pl. projekteket), játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás).
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a foglalkozásoknak. Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel,

zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek részére az óvodapedagógusok. A legvonzóbbak a kóstolók. Készül saláta zöldségből, gyümölcsből. Sütemény teljes kiőrlésű lisztből, barna cukor felhasználásával.

1.2. Mozgásigény kielégítése, nagy és finommozgások fejlesztése

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladat, ezért minden nap alkalmat teremtenünk rá.

Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést.

A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladat.

Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért:

Változatos napi és heti rendszerben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.

Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron).

Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást vezet.

Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait. Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi.

1.3. Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

A helyes életritmus kialakításában rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, így az egészséges testi és szellemi fejlődés feltételei.

E téren a családdal való együttműködés nagyon lényeges.

Az oldott, kellemes légkörben szívesen végzett tevékenység a gyermek számára nem fárasztó.

Ha a nap során a különböző tevékenységeket váltakoztatjuk, akkor az pihentetőleg hat gyermekeinkre.

A helyes táplálkozás biztosítása a gyermeki fejlődés legfontosabb feltétele, fontos a kellő összetételű, elosztású, tápanyagokban gazdag, megfelelő minőségű étel biztosítása. Az étel minősége és mennyisége kérdésében egyeztetünk az élelmezésvezetővel, felhívjuk a figyelmét az óvodáskorú gyermekek igényeire.

Az étkezés szervezésekor a kulturált, a helyes szokások alakítása elengedhetetlen. Tálalásánál a gyermekek igényeit vesszük figyelembe.

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.

A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test

tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiéniaja a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet.

A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot. A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését. A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában két hetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

1.4. Egészséges környezet, eszközrendszer, a biztonságos környezet megteremtése

Az egészséges életmód alakításának szinterei:

- csoportszobák, tornaszoba
- mellékhelyiségek,
- udvar

Csoportszobák, tornaszoba

A **csoportszobák** berendezését körültekintően válogatjuk meg.

A bútorok megfelelnek a gyermekek méreteinek. Színharmóniát igyekszünk teremteni a dekorációban. Lehetőség szerint kiküszöböljük az allergén anyagokat (virágpór, madártoll).

A balesetveszély elkerülése érdekében éles, sarkos tárgyakat nem helyezünk el a csoportszobában.

Sötétítő függönnyel védjük gyermekeinket a tűző nap káros hatásaitól. A dekorációkat szemmagasságban helyezük el. Minden csoportban teszünk párologtatót, aromamécsest.

A természetes fényt igénylő tevékenységeket az ablak mellé tervezzük.

Az óvoda jól felszerelt tornaszobája, sok mozgási lehetőséget nyújtó, tágas udvara ideális objektív körülményeket biztosít a célok megvalósításához.

tornaszoba változatos mozgásfejlesztő eszközökkel áll a gyermekek rendelkezésére, ahol minden gyermek megtalálhatja az egyéni érdeklődésének és fejlettségének megfelelő tornaszert.

Bordásfal, egyensúlyozó deszka, változatos kéziszerek, erőt, ügyességet fejlesztő sportszerek gazdag választéka serkenti mozgásra az óvodásokat.

Mellék helyiségek

A mosdóban figyelünk a padló csúszásmentességére. Folyamatosan fertőtlenítjük a WC-t, mosdót, a gyermekek eszközeit. A WC-ket az intimitás érdekében függönyökkel választjuk el.

A tisztítószereket biztonságos, zárt helyen tároljuk.

Öltöző

Minden gyermeknek külön zsákot biztosítunk ruháik tárolására. A gyermekek jele, neve jól láthatóan, esztétikusan van elhelyezve az öltözőszekrényen.

Udvar

Folyamatosan ápoljuk, szükség szerint javítjuk azokat.

Az udvaron mindig biztosítunk megfelelő számú felnőtt felügyeletet.

A homokozót évente feltöltjük homokkal. Tavasztól-őszig a takarítónő kérésre felássa, locsolja.

Az udvar területei: betonos és füves, árnyékos és napos részek.

A kerti munka eszközei gyermekméretűek, külön zárható helyen vannak elhelyezve.

Az óvoda feladata az egészségvédelem terén:

- a szűrővizsgálatok előkészítése, lebonyolítása,
- az orvossal, védőnővel való kapcsolatalakítás éves rendjének megbeszélése,
- iskolaérettségi vizsgálatok megszervezése,
- egészségnevelő, pszichológiai előadások szervezése a szülők számára,
- krónikus betegségben szenvedők fokozott gondozása,
- viselkedési zavarokkal küzdő gyermekek egyéni foglalkozásának megszervezése,
- a Nevelési Tanácsadóval való kapcsolat megszervezése,
- logopédiai foglalkozások biztosítása,
- az óvoda helyiségeinek és udvarának közegészségügyi, balesetveszélyességének ellenőrzése, - a hibák elhárítása,
- az étkezés higiéniájának, minőségének ellenőrzése,
- a fertőző megbetegedések esetén szükséges intézkedések megtétele

1.5.A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Figyelembe kell venni ennek megítélésakor, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében.

Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére.

Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények).

Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenyítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása.

Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem- és fültanúja más bántalmazásának.

Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhethet.

Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyermek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog- és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk.

A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja.

Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy készítése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, - a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek, vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket.

Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál.

A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget.

Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt. A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása.

Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására.

Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.

- A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor írásban tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodavezető), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny".

Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges.

1.6. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.

A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felhívás, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása.

A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képalbumok, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások

A gyermekekkel

- az óvodai nevelési év, valamint szükség szerint, (pl. a foglalkozás, kirándulás stb. előtt) ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni.

Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek rögzítésre.

Elsősegély dobozra szükség lenne.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Cél:

A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján, a gyermek iskolai életre alkalmassá tétele.

A gyermek érzelmi biztonságának megalapozásával a szocializálódás elősegítése, a jellem formálása.

Önbecsüléssel és reális önismerettel a megfelelő önbizalom kialakítása.

A gyerekek önállósági és **öntevékenységi vágyának** segítése, pozitív magatartási modellek megmutatása, erkölcsi, érzelmi, akarat tulajdonságok, szociális képességek és készségek, attitűdök, mint (együtműködés, önállóság, segítőkészség, önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, kitartás, akarat, feladat és szabálytudat, önzetlenség, figyelmesség, együttérzés...) fejlesztése, **szokás és normarendszer megalapozása**. Iskolába lépéskor a gyermekek alkalmazkodni tudjanak az iskolai élethez.

Feladat:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, derűs légkör megteremtése.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

Az erkölcsi értékek átadása, a gyermeki személyiség formálása:

Mai világunkban különösen fontos, hogy szülőként és nevelőként is megbízható értékeket közvetítsünk gyermekeink felé. Mindezek alapján úgy gondoljuk, hogy megérett az idő az értékek közvetítésének újragondolására. A gyermekeknek tapasztalatunk szerint szükségük van világos és kötelező korlátokra, ezzel egyidejűleg szabadságra. Az óvodás korú gyermekek különösen fogékonyak a látott példák befogadására, utánzására. „Az, amit hétéves korukig látnak, meghatározóan hat a későbbi életükre.”

Az öt erkölcsi alapértéket a demokrácia alappilléreinek tekintjük:

- az igazság,
- a helyes viselkedés,
- a békés együttélés,
- a szeretet,
- az erőszakmentesség.

Az öt érték erkölcsi szükséglet, mely gyermekekre, felnőttekre egyaránt vonatkozik. A gyermekek az értékeket nem beszéd, hanem cselekvés által, szituációkban ismerik meg, s ez által válik majd életük részévé. Ezért az értékek átadása naponta történik, közösen éljük meg azokat. Természetesen a gyermekek életkorát figyelembe véve játékos formában, tevékenyen, eszközök segítségével, részekre bontva tesszük ezt.

Az értékek tudatos feldolgozásának alapja, hogy a gyermekek:

- észleljék és utat engedjenek érzéseiknek,
- megértsék és alkalmazzák a szabályokat, képesek legyenek önmaguk és mások jeleinek érzékelésére

A gyermekek számára fontos, hogy ki tudják mutatni érzéseiket, tisztában legyenek azokkal. Az óvodában a felnőttek erre figyelve kezelik a különféle megnyilvánulásokat.

A beszélgetések által a gyermekek megtanulják, hogy minden ember lehet szomorú, vidám, félhet valamitől. A megismerés eszközeként sok szituációs játékot alkalmazunk.

A szerepjáték megfigyelése során is sok információt szerzünk a gyermekek aktuális érzéseiről.

A helyes viselkedés alapja az udvarias magatartás.

A család erősítheti, vagy gyengítheti az általunk kialakítandó viselkedési szabályokat.

Ha a gyermekek azt látják, hogy a felnőttek odafigyelnek, egymásra, tisztelik a másikat, segítik a másik munkáját, közösen töltik a szabadidőt, akkor természetes módon alakul ki a helyes viselkedési mód.

Komoly problémát okoz a gyermekek számára, ha mást tapasztalnak a viselkedés és a kommunikáció között.

A viselkedésformák kialakítása során fontos, hogy mindenki kijavíthatja hibáit.

A helytelen viselkedés tapasztalataiból tanul a gyermek. A gyermekek helytelen viselkedésének az oka, ha a felnőtt nem él tekintélyével.

Minden gyermek hatalmi játékot játszik, kitapasztalja határait.

Itt az óvodában tiszta és állandó értékrendet állítunk fel.

A gyermekek akkor érzik magukat biztonságban, ha a felnőttek vezetik őket, akikben megbízhatnak, tiszteletet tanúsíthatnak.

Világos, egyértelmű elvárásokat kell közvetítenünk.

A gyermekeket a szabályokkal védjük, egyben biztonságot is teremtünk számukra.

A gyermekek világhoz való viszonyát a későbbiekben meghatározza az anyagi javakhoz való viszonyulásuk.

Tudatosítjuk, hogy az élelmiszert meg kell becsülni, hiszen mások sok munkával állítják elő.

A tárgyak tiszteletét a játékok javításával, valamilyen tárgy létrehozásával segítjük elő.

Rámutatunk a pazarlás következményeire is.

Az értékek közül egyik legfontosabb a szeretet.

„Azok a gyermekek, akik szeretet nélkül nőnek fel, testileg és szellemileg is beteggé válnak”

A szeretet kifejezésének formái:

Figyelem, ölelés, nevetés, lágy hangnem, érintés, szemkontaktus.

A rossz gondolatok negatívan befolyásolják a szeretet képességét.

A kritika, a lekicsinylés elősegíti a negatív önkép kialakulását.

Az óvodapedagógus feladata tehát, hogy pozitív megerősítéssel járuljon hozzá a gyermek egészséges személyiség fejlődéséhez

A szeretet megnyilvánulása a természettel és az állatokkal való bánásmódban is megfigyelhető.

A befogadás

Az első találkozás az óvodával szinte minden gyerek esetében alapvetően befolyásolja az óvodához fűződő viszonyát.

Különösen nagy figyelmet, türelmet igényelnek a közvetlenül a családból óvodába kerülő gyerekek.

Az óvoda figyelembe veszi, hogy az elválás nehézségeit nem tudja teljes mértékben kiküszöbölni, de igyekszünk megkönnyíteni. Lehetővé tesszük, hogy még a rendszeres óvodába járás megkezdése előtt a gyerekek szüleikkel ellátogassanak az óvodába, megismerkedhessenek a szokásokkal, a jelükkel, az óvoda helyiségeivel.

A beiratkozás után a leendő szülőknek beszélgetést szervezünk az óvodai életre való felkészülés megkönnyítésére. A tanév eleji szülői értekezlet pedig azt a célt szolgálja, hogy a szülők megismerjék az óvoda szokásait, a szabályait. Az óvónők minél mélyebben igyekeznek megismerni a gyermek előző életét.

A folyamatos megismerés elősegíti a későbbi fejlesztéshez szükséges módszerek legmegfelelőbb megválasztását.

A beszoktatásnak több formája lehetséges:

- anyával együtt, fokozatos befogadás,

- anya nélküli fokozatos befogadás,
- átmenet nélküli befogadás.

Az óvónő maga döntheti el, melyik befogadási formát választja, de természetesen, ha igényli a szülő, tanácsunkkal segítjük őket.

A befogadás időszakában, legalább három napig, mindkét óvónő és a dajka együtt van a csoportban, így a személycsere nem éri váratlanul a gyerekeket.

Az új gyerekek behozhatják a kedvenc játékukat, tárgyukat az óvodába. Megbeszéljük a szülőkkel, hogy az első napokban minél hamarabb vigyék el a gyerekeket.

Lefekvéskor különösen gyengédségre van szükségük Simogatással, dúdolással igyekszünk őket megnyugtatni.

Egyszerű, érthető utasításokkal vezetjük be őket az óvoda rendjébe.

Az új gyermeket kis ajándékokkal várjuk, ölbeli játékkal, mondókával igyekszünk oldani a feszültséget.

A vegyes csoportokban a nagyobb gyermekek segíthetik a befogadást.

A közösségi nevelés eredményességét elősegítik az élményt adó tevékenységek, hagyományok, a csoport közös ünnepei.

Minden ünnepet egy hosszabb előkészület vezet be, alapos tervezés előzi meg.

Az ünnepet szimbólumok, díszítések által tesszük hangulatosabbá, vidám, felszabadult együttlétre törekszünk. Az ünnepet változatos tevékenységek segítségével igyekszünk érzelmileg közel hozni gyermekeinkhez.

A közösségi nevelés sikerét döntően befolyásolja a napirend kialakítása.

A napirend

A közösségi nevelés a gyermekek életének céltudatos megszervezését igényli.

Ezt szolgálja a napirend, mely biztosítja a gyermekek változatos tevékenységét, a rendszerességet, érzelmi biztonságot.

Óvodánkban a napirend rugalmas, keret jellegű.

Az étkezések minden esetben folyamatosak, ezzel biztosítjuk a felesleges várakozási idő kiküszöbölését, a gyermekek egyéni tempóját, valódi szükségleteit, valamint a játék privilégiumát.

A napi- és hetirendet a nevelőközösség együttesen alakítja ki.

Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, kiegyensúlyozott, derűs légkör megteremtése:

- A csoportok kialakítják hagyományaikat, szokásrendszerüket, szimbólumaikat, ami sajátos, egyéni színezetű légkört biztosít, ezzel is mélyítve a gyermekek összetartozását.
- Minden gyermeknek van külön tároló helye, ahová saját eszközeit, játékait önállóan elhelyezheti.
- A társas érintkezés szabályait példamutatással vagy verbális közléssel tanítjuk (pl. kérés, köszönés, bemutatkozás formulái).

- A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek óvodához fűződő érzelmi kötődését. Az óvodába lépő gyermek fogadása nagyfokú körültekintést, gyengédséget, megértést, türelmet kíván mind az óvónőktől, mind a dajkáktól. Már ebben az időszakban is a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a tevékenységeket, amit a gyermekek egyéni képességeihez, tempójához, szokásaihoz igazodva sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk.
- Lefekvéskor a gyermekeket különös szeretettel vesszük körül. Az alváshoz szükséges nyugalmat mesével, altatódalokkal teremtyük meg.
- A csoport életének változásával, a gyermekek fejlődésével a szokások is változhatnak. Egy-egy szokás átalakulását nem feltétlenül kötjük az új nevelési év kezdéséhez, inkább a gyermekek igényeihez (pl. az évszakováltás, alvásigény csökkenése).
- A derűs légkör, a gazdag, tevékenykedtető óvodai élet megteremtésével elősegítjük a gyermekek természetes társas kapcsolatainak alakulását. Modellértékű befogadó attitűddel a különbözőség elfogadására, tiszteletére nevelünk. Az egyéni örömök mellett egyre inkább szerepet kapnak a közösen megélt örömök is (ünnepek, kirándulás, rendezvények, születésnap stb.). Ezekre az eseményekre közösen készülődve növeljük az összetartozás élményét. Az ismétlődő közös örömteli tevékenységekre épül a csoport hagyományrendszere.

A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása:

- A gyermekek neveléséhez megteremtyük a bizalmon alapuló jó kapcsolatot a családdal.
 - Segítjük a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és én-tudatának alakulását.
 - Teret engedünk önkifejező-önérvényesítő törekvéseiknek.
- A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban.
- Olyan óvodai életet szervezünk, amely segíti a gyermekek segítő magatartásának (pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (pl. önállóság, önfegyelem, kitartás), valamint munkaszokásainak (pl. feladattudat, szabálytudat) fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozását.
- A bizalom és biztonság kialakulásában a felnőtt közösség a felelősség. Kiemelkedő szerepe van ebben a folyamatban az óvodapedagógusoknak, akik úgy irányítják csoportjaik életét, hogy a gyermekek bizalommal legyenek mind a társak, mind a felnőttek iránt.
- A gyermekeket nyitottságukra építve megismertetjük szűkebb és tágabb környezetükkel. Megalapozzuk környezettudatos magatartásukat az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével.
- Mivel viselkedésünk modell értékű, a gyermeki magatartás szempontjából meghatározó az óvodapedagógusok és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja.

Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése:

- A gyermek adottságainak, képességeinek, készségeinek figyelembevételével tervezzük meg az egyéni fejlesztési programot
- Figyelembe vesszük az egyéni érési folyamatot

- A fejlesztés során nem feledkezünk el a gyermek elemi pszichikus szükségletének kielégítéséről, a játékról, a játékba integráljuk a nevelés többi eszközét is
- Előkészítjük a gyerekeket az iskolai élet megkezdésére,
- Felelősen, szakmailag kompetens módon döntünk az egyes gyerek iskolai alkalmassága felől.

3. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció formáinak alakítása az óvodai nevelés egészében kiemelt jelentőségű valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Mivel az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért az óvodának szociális és nevelési funkcióját tekintve szoros, egymást segítő, támogató kapcsolatot kell fenntartania a családdal.

Különösen fontos ez, mert a tömegkommunikációs eszközök térhódítása mellett, a szülők munkahelyi elfoglaltsága miatt minimálisra csökken a családokban a beszélgetésre fordított idő.

Az óvodába kerülő gyermek kezdetben csak azokat a verbális és nonverbális ismereteket, készségeket mozgósítja, amelyeket korábbi tapasztalatai során megszerzett.

Cél:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelő tevékenységünk egészében.
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítani változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről.
- A gyermekek kompetenciájának és kompetenciaigényének pozitív értékek mentén történő gazdagítása.
- Az intervenciós szemlélet kialakítása, szülőkkel közös tevékenységek megvalósítása.
- Újszerű nevelési eljárások, fejlesztések, modern pedagógiai módszerek bevezetése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a tanulás során új tapasztalatok szerzésének biztosítása a társadalmi és természeti környezetből.

Feladat:

- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.
- Nagy figyelmet fordítunk a 2-7 éves gyermekek meghallgatására, megismerésére a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére, segítő pedagógiai módszerekkel (dominánsan indirekt módszerekkel) differenciált fejlesztésére.
- Kompetencialapú nevelés alkalmazása.
- Szülői szakmai fórumok szervezése.
- Családi napok szervezése.

- Új pedagógiai módszerek (differenciálás, kooperatív tanulás, pedagógiai projekt, drámajáték) folyamatos bevezetése.
- A továbbképzéseken részt vettek által megszerzett ismeretek intézményen belül történő átadása.
- Jó gyakorlatok megosztása, átvétele, készítése, ezáltal az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése.
- Az anyanyelv fejlesztése helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével).
- A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.

A gyermekek erősségeinek és esetleges hátrányainak feltárása az eltérő életkori és egyénisajátosságok figyelembe vételével:

- A gyerekek óvodába lépése előtt anamnézist készítünk.
- Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében külön hangsúlyt fektetünk a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, a kiemelkedő képességűek tehetséggondozására
- A beszoktatási időszak után megfigyeléseinkről, tapasztalatainkról feljegyzést készítünk.
- A gyermek fejlődésének alakulását a továbbiakban „egyéni fejlődési lapokon” rögzítjük, egyénre szóló fejlesztési tervet készítünk.

Ismeretek elsajátítása, készségek, képességek, jártasságok kialakítása, gyakorlása cselekvésekben:

- Megteremtjük a játékba integrált tanulás lehetőségét.
- Az életkori sajátosságokra építve változatos tevékenységeket, tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítunk.
- Az egyéni sajátosságokat figyelembe véve differenciált fejlesztést végzünk.

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára alapozott szociális tanulás, tudásgyarapítás:

- Egész nap folyamán biztosítjuk az önkéntes tanulás lehetőségét;
- A tapasztalatait, ismereteit rendszerezzük, bővítjük, a tanulás minden lehetséges formáját kihasználjuk (utánzás, modellkövetés);
- A gyermekek kreativitásához a legmegfelelőbb játékeszközöket használjuk;
- Az óvodai élet különböző tevékenységein keresztül fejlesztjük értelmi (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), motoros (nagymozgás, erő, gyorsaság, állóképesség, szem-kéz, szem láb koordináció, finommotorika) és szociális (szabály- és feladattudat, kitartás, önfegyelem, együttműködés, kapcsolatteremtés) képességeit.

Az anyanyelvi és kommunikációs készségek fejlesztése:

Az anyanyelvi, kommunikációs nevelés az óvodai nevelőmunka egészét átöleli. A beszédképesség és a gondolkodás fejlődése összefügg; a gyermek beszéde a változatos tevékenységek során fejlődik.

Feladat:

- A gyermek beszédképességének gondozása, fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak kialakítása
 - Képesé kell tenni a gyermeket a feléje áramló verbális és metakommunikációs információk befogadására, megértésére.
 - A „beszélő”, a tevékenységekben megvalósuló tanulást támogató környezet biztosítása.
 - Helyes mintaadás, és szabálykövetítés.
 - A nyelvi kifejezőképesség megalapozása
 - A gyermekek önálló dramatikus és bábos kezdeményezéseinek segítése
 - A gyermek óvodába lépésekor beszédfejllettségi szintjének megismerése, rögzítése a fejlődési lapon. A változások figyelemmel kísérése, szükség esetén szakember segítségének igénylése.
 - Törekvés a példaértékű mintaadásra, a világos érthető fogalmazásra, és a metakommunikáció eszközeinek egyértelmű használatára
 - Derős légkör biztosítása, melyben a gyermek beszédkedve nő, közlési vágya, beszédképessége, kommunikációs készsége fejlődik, beszédfigyelme javul
 - Minden tevékenységi formában beszélgetés kezdeményezése
-
- Lehetőség teremtése az otthonról és a külső környezetből hozott élmények, tapasztalatok elmondására, kérdései feltevésére
 - A szülők figyelmének felhívása a gyermekkel való napi nyugodt beszélgetés, mesélés fontosságára.
 - A tervszerű anyanyelvi fejlesztés szempontjából fontos a folyamatosság, játékoság, komplexitás érvényesítése.

Az anyanyelvi nevelés egyéb lehetőségeinek, formáinak alkalmazása:

- Anyanyelvi játékok (a beszéd formái, beszédtechnikai fejlesztése);
- Mozgással kísért mondókák (pontos hangzóejtés, lüktetés elősegíti a folyamatos beszéd technikájának elsajátítását);
- Népi mondókák, találós kérdések, közmondások;
- Mesék;
- Szerepjátékok, bábjáték, dramatizálás.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Tisztán ejti a beszédhangokat (egyéni eltérés lehetséges beszédhiba, fogváltás miatt).

- Érthetően, folyamatosan beszél, kommunikál.
- Megfelelő szókinccsel rendelkezik, melynek segítségével gondolatait, érzelmeit mások számára is érthetően tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Gondolatait, érzelmeit életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- A beszédhangok egymásutániságának hibátlan felismerésére képes, ismételni tud olyan szavakat is, amelyeknek a jelentését nem ismeri.
- Biológiai ritmusérzékenységét fogva képes szavak, rövid mondatok szótagolására.
- Képes a szófajok és grammatikai szerkezetek használatára, összetett mondatok gyakori alkalmazására, a toldalékolásban a felnőtt minta követésére.
- Változatos mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Képes a kontextusos beszéd alkalmazására.
- A gyermek nyitott érdeklődésével készen áll a következő életszakasz által felállított követelmények teljesítésére.
- Kognitív képességei folyamatosan fejlődést mutatnak, megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Mozgása összerendezett, harmonikus, erőteljesen fejlődik finommotorikája.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

XI. Óvodai nevelésünk speciális feladatai

1. Nemzetiségi nevelés (német)
2. Képesség kibontakoztató integrációs felkészítés
3. Tehetséggondozás
4. Többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése
5. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

1. Nemzetiségi nevelés (német)

Intézményünkben nemzetiségi nevelés folyik német nyelven, hagyományörzés keretein belül.

Német nemzetiségi hagyományápolás az óvodában

- A német nemzetiségi hagyományok ápolása a komplex óvodai élet szerves része, amely magába foglalja úgy a hétköznapokat, mint az ünnepeket. A gyermekek egyéni és életkori sajátosságait figyelembe véve örömteli cselekvéseken keresztül ismerik meg a német hétköznapi és ünnepi szokásokat.
- A nemzetiségi hagyományok megismertetése során is építünk a gyermekek természetes kíváncsiságára, tevékenységi-, utánzási vágyára, melynek következtében önállóságra, önmegvalósításra, közös tevékenységre ösztönözzük őket.
- Ezek a tevékenységek, élmények a hagyományok tiszteletére, továbbörökítésére, az identitástudat megalapozására ösztönöznek. A német nemzetiségi hagyományörzés lehetőséget biztosít a népi kultúrával való ismerkedésre, a népi mesterségek kipróbálására, az elemi tánclépésekkel való ismerkedésre, a mozgáskultúra fejlesztésére, a nemzetiségi dalanyag megismertetésére, a közös táncra és éneklésre, a jellegzetes népviselet bemutatására és felöltésére.
- A néphagyomány ápolás átszövi az óvodai életet, ezáltal színesebbé, gazdagabbá válik annak tartalma, eszköztárája.
- Hagyományápolásunk tevékenységközpontú, mely meghatározó élményekhez juttatja a gyerekeket különböző tapasztalási formák által.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a hagyományok tiszteletére és a szülőföld szeretetére.

2. Képesség kibontakoztató integrációs felkészítés

Cél:

- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek teljes körű feltárása, óvodai beiratásának támogatása, teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás.
- A szülők munkába állását segítő nyitva tartás kialakítása.
- Megfelelő csoport összetételek kialakítása az integrációs elvek alapján.
- Igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekek egyéni fejlesztése, együtt nevelése az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.

- A gyermekek emberi méltóságának, jogainak biztosítása az egyéni különbségek tiszteletben tartása, nagyfokú tolerancia.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek önmaguk szükségleteinek megfelelően, önmaguk ütemében, önmagukhoz viszonyítva fejlődjenek - szem előtt tartva az iskolára való alkalmasságot.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkörben a "máság" elfogadását erősítő integrált nevelés.
- A meleg, biztonságos, elfogadó és tevékenységet biztosító légkörben (cselekvéses tanulás) a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meg lévő tapasztalataira építve a gyermekek harmonikus fejlesztése.
- Biztosítani intézményünkben a szegregáció mentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.
- Az óvoda-iskola együttműködésének elmélyítése, folytonosságának biztosítása az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében.
- Jó partnerkapcsolatok kiépítése az integrációs fejlesztő munka segítése céljából.

Feladat:

- A hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek folyamatos nyilvántartása, óvodai beíratásuk figyelemmel kísérése.
- A szülők igényeihez igazodó nyitva tartás biztosítása.
- Hiányzások folyamatos figyelemmel kísérése, rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel és az Alapszolgáltatási Központtal.
- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése céljából közös programok szervezése.
- Hatékony szakmai együttműködés az óvoda és az iskola nevelőtestülete között.
- A területünkön működő partnerek feltérképezése után - akik az integrációs fejlesztő munkában tevékeny és támogató segítői az óvodai munkának - rendszeres kapcsolattartás.
- A hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek komplex mérése
- Szükség esetén vizsgálat céljából pedagógiai jellemzéssel való ellátása (Bajai Szakértői és Rehabilitációs Bizottság).
- Intézményünk óvodapedagógusai kiemelten, gyógypedagógusunk pedig az előírt rendszerességgel és időtartamban foglalkozik a hátrányos illetve halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekekkel.
- A gyermekek szociális háttéréből adódó hátrányaik kompenzálása.

- A szociálisan hátrányban lévők felzárkóztatása.

3. Tehetség gondozás

Cél:

Ismerjük fel és fejlesszük a 2-7 éves különleges bánásmódot igénylő gyermekekben (kiemelten tehetséges gyermekek) - akik átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkeznek, és felkelhető bennük a feladat iránti erős motiváció - rejlő speciális képességeket.

Feladat:

- A tehetségre irányuló hajlamok felismerése, a fejlődés feltételeinek biztosítása, szükségleteinek kielégítése.
- Olyan légkör kialakítása a gyermek körül, amely őt elfogadja, személyiségének fejlődését segíti.
- A kreativitást gátló tényezők kiküszöbölése.

4. Többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű (kiemelt figyelmet igénylő) gyermekek óvodai nevelése

Cél:

- A gyermekekre jellemző sajátosságok figyelembe vételével az optimális fejlesztő hatások megkeresése, kiválasztása, ezek alkalmazásának segítségével, a személyiség túlterhelése nélküli lehetséges legjobb eredmény elérése a fejlődésben.

Feladat:

- Beiratkozáskor az intézmény vezetője, óvodakezdekskor pedig a csoportvezető óvodapedagógus információt kér a szülőtől gyermeke fejlődésére vonatkozóan.
- A megfigyelést követően fejlődésük dokumentálása, adott esetben a fejlődés szakszerű vizsgálatának kezdeményezése az illetékes szakszolgálattól.
- Gyógypedagógussal történő kapcsolatfelvétel, dokumentumok elemzése, fejlesztési tervek készítése.
- Gyógypedagógusi-, illetve egyéni óvodapedagógusi fejlesztés
- Az eredmények értékelése, rögzítése, kontrollvizsgálat megszervezése.
- További egyéni fejlesztés.

5. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (kiemelt figyelmet igénylő) gyermekek nevelése

Cél:

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekre jellemző sajátosságok figyelembe vételével optimális fejlesztő hatások alkalmazásával, a személyiség túlterhelése nélküli lehetséges legjobb eredmény elérése a fejlődésben.

Feladat:

- Beiratkozáskor az intézmény vezetője, óvodakezdekskor pedig a csoportvezető óvodapedagógus információt kér a szülőktől gyermeke fejlődésére vonatkozóan.
- A megfigyelést követően fejlődésük dokumentálása, adott esetben a fejlődés szakszerű vizsgálatának kezdeményezése az illetékes szakszolgálattól.
- Gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal történő kapcsolatfelvétel, dokumentumok elemzése, fejlesztési tervek készítése.
- A szakértői vélemény előírása alapján gyógypedagógusi-, fejlesztő pedagógusi, illetve egyéni óvodapedagógusi fejlesztés
- Az eredmények értékelése, rögzítése, kontrollvizsgálat megszervezése.
- További egyéni fejlesztés.

XII. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Személyi feltételeink

A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplője az óvodapedagógus és a kisgyermek gondozó-nevelő, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára. Személyisége komplex, rugalmas látásmódot, fogékonyságot az új dolgok iránt, bátor, kezdeményező, kreatív hozzáállást feltételez.

Az óvodapedagógus és a gyermekgondozó a gyermek azon szeretetszükségletét elégíti ki, amely számára biztonságérzetet nyújt.

Megértő, türelmes, érzelmileg partneri szerepet tölt be az együttnevelésben, előítéletmentesen közeledik a különböző kultúrájú családokhoz.

Figyelembe veszi a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának

szabályait. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek közreműködését veszi igénybe. A kisgyermek gondozó-nevelő és az óvodapedagógus jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele a pedagógiai munkának.

A dajka a pedagógiai munka közvetlen segítője, aki éppúgy mint az óvodapedagógus és a kisgyermek nevelő, magatartásával, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a gyermekekre.

A nevelőmunka során a dajka az óvodapedagógus és a kisgyermek nevelő tevékenységét összehangolttá kell tenni. Ehhez szükség van arra, hogy a dajka megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok és a kisgyermek gondozó-nevelő nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

Intézményünk személyi feltétele:

Óvodapedagógus: 5 fő (ebből a vezető a Mini Bölcsődében)

Kisgyermek gondozó-nevelő: 1 fő (Mini Bölcsődében)

Dajka: 3 fő (ebből 1 fő a Mini Bölcsődében)

Pedagógiai munkánkat segíti: 1 fő logopédus

1fő gyógypedagógus

2. Tárgyi feltételeink

Intézményünk rendelkezik mindazon tárgyi feltételekkel, amelyek nevelőmunkánkhoz szükségesek.

Az épület, az udvar berendezéseit folyamatosan úgy alakítjuk és újítjuk, hogy gyermekeink biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek.

Megfelelő munkakörnyezetet nyújtunk az intézmény munkatársainak, lehetőséget biztosítunk a szülők fogadására is.

A folyamatosan bővített tárgyi eszközeinkkel biztosítjuk gyermekeink mozgás – és játékigényét. A gyermekek által használt eszközöket, felszereléseket biztonságosan és számukra hozzáférhető módon helyezzük el, hogy azokat belső igényeiknek megfelelően, önállóan tudják kiválasztani.

Óvodánk épületének felosztása a következő:

Csoportszobák: 4

Öltözők: 4

Mosdók: 4

Tornaszoba: 1

Fejlesztő szoba: 1

Só szoba: 1

Iroda: 1

Felnőtt öltöző, WC: 2

Zuhanyzó: 1

Ebédlő: 1

Szertár: 2

3. Beszoktatás

A gyermek egész későbbi életére kihat a beszoktatás minősége, hiszen minden alkalommal, amikor a gyermek egy új közösségbe lép, az első élmény emléke, tapasztalata kíséri.

Nagyon sok türelmet, időt igényel a gyermekek beszoktatása. Az új gyermekeket folyamatosan és fokozatosan fogadjuk, így kellő figyelmet tudunk rájuk fordítani és jut idő a többi gyerekkel való foglalkozásra is.

A gyermek és a szülő egyéni igényei szerint először 1-2 órát, majd egyre hosszabb időtartamot tölt el a gyermek a közösségben eleinte a szülővel, később nélküle. Minden gyermek esetében egyénileg, a szülővel közösen kell ebben a kérdésben dönteni.

A beszoktatás alatt és után is lehetővé tesszük, hogy a gyerekek kedvenc játékukat behozzák az óvodába. A beszoktatás alatt nem kívánjuk meg egyik gyerektől sem, hogy bekapcsolódjon a csoportban folyó tevékenységekbe. Az utánzási hajlamra építve előbb-utóbb minden gyermek beilleszkedik a csoportba, bekapcsolódik a tevékenységekbe.

A beszoktatás során kiépül a gyerekekben az a bizalom, ami később a kisgyermek nevelő, az óvónők, a dajka és a gyermek aktív együttműködését meghatározza. A bizalom kiépítése a szülők irányában is rendkívül fontos, saját tapasztalataik győzik meg őket arról, hogy jó helyre került a gyermekük.

4. Napirend, heti rend

A napirend és a heti rend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, *a játék* kapja. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok változnak vagy a gyermeki tevékenység fejlődése ezt indokolttá teszi, változtatható, módosítható.

A gyerekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő a csoportban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével a gyerekek napi életének megszervezéséhez.

A heti rend, különösen a nevelési év elején, teljesen másként alakulhat, mint a nevelési év végén. A beszoktatás idején figyeljünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze.

A heti rend összeállításánál arra is figyelni kell, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy megvitatására.

A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

5. A fejlődés nyomon követésének dokumentumai

Gyermekcsoportok nevelési tervei (csoportnapló)

Üzenő füzet

Anamnézis lap

„A gyermek fejlődésének nyomonkövetése” - 3 éves kortól

Fejlesztési terv – HHH-s gyermekek részére

DIFER mérés dokumentálása

A családlátogatás során a szülő megkapja az anamnézis lapot, amelyet kitöltve visszajuttat a kisgyermek gondozó-nevelőnek vagy az óvónőnek.

A kisgyermek gondozó-nevelő üzenő füzetben folyamatosan tájékoztatja a szülőt a bölcsődés gyermek fejlődéséről. Önszorgalomból fejlődési lapot vezet (hónapora lebontva) a gyermek fejlődéséről.

A gyermek fejlődését „A gyermek fejlődésének nyomonkövetése” elnevezésű nyomtatványon követi figyelemmel az óvónő (évi két alkalommal rögzíti a változásokat).

A 3-7 éves gyerekeknél mellékletként csatolni kell a rajzfejlettséghez szükséges emberrajzot.

HHH-s gyermeknél az óvónő fejlesztési tervet készít a gyermek hátrányainak leküzdésére vagy tehetségének kibontakoztatására.

A 3 éves halmozottan hátrányos helyzetű gyerekeknél és a 4-7 éves gyerekeknél DIFER mérés szükséges.

A csoportban dolgozó pedagógusok közösen készítik el a gyermekcsoport nevelési terveit a csoportnaplóban rögzítve.

6. Óvodánk kapcsolatrendszere

Kapcsolat a családdal, szülőkkel

Az óvoda és a család harmonikus kapcsolatának megteremtése a gyerekek fejlődése érdekében nélkülözhetetlen. A nevelésben el kell ismerni a család elsődlegességét, meghatározó szerepét: a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

A napi óvodai életbe való betekintéskor a szülők személyes élményeik alapján kapjanak képet gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, egyúttal módjuk van a társaikkal való összehasonlításra is. Legyenek olyan alkalmak is, amikor lehetőség van olyan információk cseréjére melyek a gyerekekkel és közvetlen környezetével kapcsolatosak, bizalmas jellegűek.

A szülő odafordulást, segítő szándékot érezzen, az információcsere kölcsönös tapintatra és tiszteletre épüljön.

A kisgyermek gondozó-nevelő és az óvónők feladata a szülők tájékoztatásán kívül, véleményük meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

A közös programok emelkedjenek ki a mindennapokból mind külsőségekben, mind tartalmában, egyben biztosítsanak lehetőséget nevelési értékeink közvetítésére, szemléletformálásra.

Formái:

- családlátogatás
- beíratás
- szülői értekezlet
- egyéni beszélgetés
- közös programok
- közös ünnepélyek
- nyílt napok
- beszoktatás
- munka délutánok, munkaestek
- üzenő füzet
- faliújság
- honlap

Kapcsolat az iskolával

Feladataink, együttműködésünk az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítésére irányulnak. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő és megtartó kapcsolatra törekszünk, melynek alapja a tisztelet és a megbecsülés egymás munkája iránt.

Formái:

- kölcsönös látogatások, tapasztalat gyűjtések: az első osztályosok segítése az iskolakezdés időszakában, az első osztályosok meglátogatása (az őszi folyamán), a leendő első osztályos tanító néni látogatása a csoportban,
- a nagycsoportosok látogatása az iskolában,
- részvétel egymás rendezvényein.

Kapcsolat a módszertani bölcsődével

A budapesti Módszertani Bölcsődével rendszeres munkakapcsolatot tartunk az egységes óvoda-bölcsődében folyó szakmai munka segítése érdekében.

Kapcsolat a pedagógiai szakszolgálatokkal

A bajai Nevelési Tanácsadóval és a Bács-Kiskun Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal folyamatos kapcsolatot tartunk.

Az általuk adott szakértői vélemény alapján a fejlesztést gyógypedagógus végzi. Óvodásainkat heti rendszerességgel logopédus fejleszti.

Kapcsolat a " Szivárvány" Szociális Szolgáltató Központtal

Gyermekvédelmi felelősünk tartja a kapcsolatot havi esetmegbeszélések alkalmával rendszeresen, illetve probléma esetén alkalmasszerűen. Ezeket a megbeszéléseket a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítő szolgálat munkatársai szervezik.

A gyermekvédelmi felelős éves beszámolót készít az intézményben folyó munkájáról, megszervezi a bekért pedagógiai jellemzések elkészítését. A súlyosabb esetekről írásban esetjelentést készít és eljuttatja a Szolgáltató Központ munkatársaihoz.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel („Összefogás” Közösségi Ház, könyvtár)

Rendezvényeiket a gyermekeink életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva látogatjuk. Könyvtári foglalkozások keretében ismerkednek a nagyobbak a könyvtár használatával, a szokásrendszerrel.

Kapcsolat a fenntartóval, a képviselői testülettel

Kapcsolatunkat a folyamatosság, rendszeresség és kölcsönösség kell, hogy jellemezze.

Ez biztosíthatja óvodánk zavartalan, jó színvonalon való működését.

Arra törekszünk, hogy az intézményünkben folyó szakmai munkával megismerkedjenek, problémáink megoldását az együttműködés jellemezze.

Formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélés
- éves beszámoló a képviselő - testület és a fenntartó részére
- belső ellenőrzések, intézménylátogatások
- jelenlét a képviselő - testületi üléseken
- részvétel óvodai rendezvényeken, programokon

Kapcsolat az egészségügyi szakszolgálatokkal (védőnő)

A védőnő rendszeresen látogatja óvodánkat, külön kérésünknek is eleget tesz. A felmerülő problémákat megbeszéljük, és megfelelő megoldásokat keresünk, különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekekre.

Kapcsolat a Kunbajai Német Önkormányzattal

A nemzetiségi önkormányzat rendezvényein szívesen részt veszünk, ők pedig segítik játékaink, eszközeink bővítését anyagi támogatásukkal. Hagyományörző munkánkhoz átadják ismereteiket. Látogatják óvodánk rendezvényeit, különös tekintettel a német hagyományokra épülő programjainkat.

XIII. Az óvodai élettevékenységi formái

Az óvodapedagógus feladatai

Óvodai életünket a Kompetencia Alapú Programcsomag elvei alapján szervezzük.

Ennél fogva hangsúlyos, hogy az adott témán belül az összes területhez megtaláljuk a megfelelő, odaillő tevékenységet.

Az adott időszak egy folyamat legyen, melyben a gyerekek aktív bevonásával, akár témaötletek közös kidolgozásával, különböző problémahelyzetek megoldásával, elősegítsük egy önálló, problémák megoldására képes, kreatív gyermeki személyiség kialakulását.

Fontos eszközök lehetnek a változatos tevékenykedtetéshez a különféle pedagógiai módszerek (projektmódszer, kooperatív csoportmunka), és változatos munkaformák (egyéni, mikro-, makrocsoportos).

XIII.1. A játék

Az emberek a csecsemőkoruktól a felnőtt korukig, életük végéig játszanak, vagy szurkolják végig egymás játékát. Szeretünk játszani, mert társaságban lehetünk, együtt izgulhatunk, nevelhetünk és élhetünk át örömteli pillanatokot. Ugyanezeket a pozitív érzelmeket élik át a gyerekek játék közben.

A játékban nemcsak észrevétlenül tanul a gyermek, hanem kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életében előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, csökkentheti belső feszültségeit, problémáit, és újraélheti kellemes élményeit.

A játék örömforrás számára, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez neki örömet. Motivációja a tevékenység, melynek folyamata leköti érdeklődését.

„ A szabad játék a gyermek saját benyomásainak és a külvilágból jövő ingerek, élmények újragondolása, újra átélése. Enélkül a felgyülemlett feszültségek nem kerülnek feldolgozásra, amely agressziót szül. A játék az örömteli gyermekkor alappillére.”

/ Vekerdi Tamás/

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás lehetőségeit.

Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A játéktípusok jelentősége:

- *Gyakorlójáték* kialakulásában a gyerekek kísérletező kedvének van kiemelt jelentősége. A gyermeki képességek összes területén felfedezhető. Eközben bontakozik értelme, fejlődik beszédkészsége, figyelve, kezűgyessége, önállósága.
- *Konstruáló játék, /építőjáték, barkácsolás/* az előző továbbfejlesztése, melyben már a produktumnak van kiemelt jelentősége.
- *Szerepjátékban* a különböző felvett szerepek útján a gyerek a beleérzés és az azonosulás segítségével új érzelmeket, szituációkat él át. A játék segít abban, hogy kipróbálhassa magát, saját reakcióit, komoly következmények nélkül.
- *Bábjáték* közben a gyermek azonosul a bábbal, a kívülállók nem őt látják, hanem a bábót. Eközben oldódnak gátlásai, elmondja vágyait, sérelmeit, szorongásait, élményeit, és azt ábrázolja, ami lenni szeretne.
- *Szabályjátékok* fontos elemei a kompetencia alapú óvodai nevelésnek. Növelik az akaraterőt, az önfegyelmet, csapatjátékban erősödnek a társas kapcsolatok. E körbe tartoznak a mozgásos- és népi játékok.

Cél:

- A szabad játék elsődlegességének és túlsúlyának biztosítása mellett a testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, örömteljes óvodai élet biztosítása.
- Váljon a játék a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.
- A játék során a valóság jobb megismerése a képességek és tulajdonságok alakításával a sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének komplex fejlesztése.

Feladat:

- Biztosítjuk a játékhoz megfelelő helyet, időt és az egyszerű gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő anyagokat, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket a különböző játékformákhoz.
- Kiegyensúlyozott, családi, biztonságot sugárzó légkör biztosítása elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, az egyéni bánásmód tudatos alkalmazásával, multikulturális-, interkulturális szemlélettel.
- Olyan hangulatok, ingerek tárgyi lehetőségek megteremtése, melyek hatására a gyerekek spontán játéktevékenysége önmagától beindul.
- Szükség van a pedagógus által kezdeményezett játékokra is. Mivel a kisgyerekek első, valódi játszótársa a felnőtt / a szülő és az óvodapedagógus / utánozható mintát ad a játéktevékenységre. Mikor pedig az önálló játékfolyamat kialakult, bevonható társ marad, segítő, kezdeményező szerepe van, ha a játékfolyamat elakad.
- A gyermekek mozgásának, önállóságának, kitartásának fejlesztése, és a gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.
- Az értelmi képességek fejlesztése: a gyermekek a játék útján ismerkednek a világgal, tárgyakkal, tárgyak tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel, ezek hatásával.
- A játékeszközök közös készítésével a gyerekek bevonása a játék előkészítésének a folyamatába.
- Nemi identitás fejlődésének elősegítése, a tradicionális nemi szerepektől való eltérés, az egyéni különbségek, tisztelete.
- Az eltérő korosztályok együtt játszását az óvodapedagógusok és a kisgyermek gondozó az adott helyzetet megítélve ne befolyásolják, de szükség szerint alakítsák.
- Az élményeken túl közös élményszerzési lehetőségek biztosítása /kirándulások, látogatások/ és kihasználása a játék továbbfejlesztése érdekében.
- Az agresszív vagy negatív tartalmú játékról is azonos felfogásban szükséges gondolkodniuk a csoportban dolgozó kolléganőknek.
- A játék megfigyelése. Eközben képet kapunk a gyerekek ismereteiről, élményeiről, mozgásigényéről, beszédképességéről, szociális, érzelmi és értelmi fejlettségének szintjéről.

- A játék keretein belül lehetőséget nyújtunk a sajátos nevelési igényű gyermekek meglévő fejlettségi szintjét kihasználva a fejlődés biztosítására. Teret engedünk a személyiség egészének komplex fejlesztésére, támogatjuk a gyermekek beilleszkedését a befogadó csoport tagjai közé.

A játék fejlődésének várható eredményei óvodáskor végére:

- alkalmazkodik a játék szabályaihoz
- képes játéktevékenységét társaival összehangolni
- képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolását
- le tud mondani társai javára egy számára kedves játékeszközzel
- játékában elmélyült, kreatív, önálló, kezdeményező
- hosszantartóan, tartalmasan játszik
- a barkácsolás természetes része a szerepjátéknak
- egyszerű kiegészítő eszközöket önállóan készítenek, ezeket felhasználják játékukban
- játék közben olyan képességeik fejlődnek ki, melyek segítik később a gyerekek társadalomba való beilleszkedését.

Kommunikációs képességek fejlesztése a játékon belül:

- A beszédkezdés, a közlésvágy motiválása támogató biztonságot adó jelenléttel.
- Érdeklődés, komoly figyelem a gyermeki közlések iránt, készséges válaszadás a kérdéseikre, metakommunikációs jelek küldése, játszótársként nyelvi kifejezőminták adása
- A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszéd támogatása verbális ismeretekkel.
- Beszédalkalmakkal új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

XIII.2. Vers, mese, dramatizálás, bábozás

A mese világgépet ad, erkölcsi nevelőereje van. Képi formában megjeleníti a cselekményt, érzelmileg átélhetővé teszi az erkölcsi, etikai összefüggéseket.

Cél:

- A mindennapos (lehetőleg fejből) meséléssel segítjük gyermekeink biztonságérzetének, fantáziájának, beleélő képességének, szókincsének, és beszédképességének fejlődését.
- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel megfelelő mintaadással a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- Irodalmi érdeklődés felkeltése megfelelő irodalmi élmények nyújtásával.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése, interkulturális nevelés.
- A gyermekirodalmi alkotások megszerettetése, a sajátos nevelési igényű gyermekek erkölcsi érzelmeinek fejlesztése.

Feladat:

- Életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő, változatos irodalmi anyag választása, melynek gerincét elsősorban a magyar népmese és mondókakincs adja, de fontos a kortárs és klasszikus irodalmi művek alkalmazása is (figyelembe véve a csoport összetételét).
- A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, saját mese, vers, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása.
- Minden nap legyen mesélés, mondókázás, mindezzel megalapozva az esztétikai, irodalmi fogékonyságot, anyanyelvünk és szülőföldünk szeretetére nevelést.
- Egy-egy mesét hosszabb ideig is mesélhetünk, ezzel elősegítve a mese mélyebb megismerését, a spontán dramatizálást, a memória, és a türelem fejlesztését.
- A meseválasztásnál igazodjunk a kompetencia alapú program témájához.
- Biztosítsunk lehetőségeinkhez képest változatos irodalmi élményeket (diafilmvetítés, könyvtárlátogatás, bábelőadások, színházlátogatás).
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében az irodalmi művek, versek, mondókák felhasználásával, mondogatással, ritmusuk által a személyes kapcsolat, mint a fejlesztés érzelmi alapjának kialakítása, meshallgatással szabályokhoz, normákhoz való igazodás elsajátíttatása.

Anyanyelvi nevelés feladatai a vers, mesén belül:

- Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében.
- Beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (meseprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok, artikulációs gyakorlatok, a beszédszervek mozgásának fejlődését elősegítő játékok).
- A tevékenységformákban az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés fejlesztése.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Szereti és igényli a mesét. Részt vesz a mesemondás feltételeinek kialakításában. Figyelmesen végighallgatja.
- Folytatásos mesét, verses mesét, meseregények szálait össze tudja kötni. Van kedvelt mesehőse, a mese fordulatait beviszi a játékába.
- A meséről beszélget, szófordulatait mindennapi beszédében alkalmazza, udvariassági kifejezéseket használ.
- Bábozás, dramatizálás, mesejelenetek ábrázolása kedvelt tevékenységei közé tartozik.
- Mesekönyveket önállóan nézeget. A játékában verset, mondókát az alkalomhoz illően mond.
- Önállóan kezeli a könyvespolc könyveit, vigyáz rájuk.
- Tud történetet kitalálni, azt elmondani, megjeleníteni.
- Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni.

XIII.3. Ének, zene, énekes játék, gyerektánc

A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az énekes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását.

Cél:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által.
- Az énekes-és dalos játékok játszása során gyarapodjanak a sajátos nevelési igényű gyermekek ismeretei, fejlődjön testsémájuk, térbeli tájékozódásuk.

Feladat:

- Zenei készségek, képességek terén:
 - metrum érzék
 - ritmusérzék: ritmus, szünetek helye,
 - ütemhangsúly: kettős lüktetés, tempó, motívumhangsúly, sorhangsúly
 - dinamikai érzés
 - hangmagasság-dallamérzék, hangszínérzék
 - belső hallás-intonációs készség, hangképzés
 - zenei memória
 - zenei improvizációs készség
 - érzelmek, hangulatok kifejezése a zenében
- Az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal a gyermekek zenei képességének (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakítása.
- Zene hallgatására nevelés elsősorban élő zenével.

- Zenehallgatási anyag választásánál figyelembe vesszük a nemzeti etnikai kisebbségek és a migráns gyermekek hovatartozását is.
- Ölbeli játékokkal, népi gyermekdalokkal, énekes játékokkal örömet nyújtunk a gyermekeknek, ezáltal felkeltve zenei érdeklődésüket, formáljuk ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.
- A zenei nevelésnek az óvodai élet egészét át kell hatnia. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjátékok játszására. A zenei neveléssel megvalósítható képességfejlesztésnél előbbre való, hogy a gyerekek örömmel érdelemgazdasággal, lehetőleg tisztán énekeljenek. A gyermek a zenei anyanyelv alapozása során szoros kapcsolatba kerül az anyanyelv kifejező gyakorlásával.
- Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészi és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek pszichikus funkcióinak, testi képességeinek, szociális kapcsolataiknak, érzelmeiknek fejlesztése az ének, a ritmus, a mozgás segítségével.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek önként, szívesen énekel.
- Egyszerű dallamotívumokat visszaénekel. A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondja.
- Dallamfelismerést, ritmusvisszaadást változatos formában alkalmazza. Halk-hangos éneklést, gyors-lassú tempó érzékeltetését, felelgetős játékot, magas-mélyéneklés közötti különbséget képes érzékeltetni.
- Természethez kapcsolódó hangok utánzására, hangszínek megkülönböztetésére, hangszerek hangjának felismerésére képes.
- Körjátékot szép testtartással játszik. Egyszerű táncos mozgások elemeit ismeri (dobbantás, koppantás, páros forgás, kilépés stb.), alkalmazza.
- Térformák kialakítására képes.
- Dalokhoz egyszerű mozgást kitalál. Figyelmesen hallgatja az élőzenét, népdalokat, műdalokat.

- Örömet jelent számára a zene.
- Egyenletes lüktetést érzi és érzékelteti, megkülönbözteti a dal ritmusától.
- Mindkettőt tudja mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni

Anyanyelvi nevelés feladatai az ének, zene, énekes játékon belül:

- Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel.
- Beszéd és zenei hallás fejlesztése.
- A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, szókincsbővítés.
- Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes).

XIII.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

A vizuális tevékenység ugyanúgy alaptevékenysége a gyermeknek, mint a játék. Az ábrázoló tevékenység a környező világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé. A gyermeket az általa létrehozott dolgokhoz mindig erősebb érzelmi szálak fűzik, érzelmei pedig mélyebbé, pontosabbá, tartósabbá teszik emlékképeit. Ezért fontos, hogy sokféle tapasztalatot szerezzen környezetéről.

Cél:

- A gyermekek élmény-és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezéséhez a lehetőségek biztosítása.
- Esztétikai érzékük, szép iránti fogékonyságuk alakítása.
- A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.
- Az alkotó tevékenység megszerettetése és örömteli tevékenységgé alakítása a sajátos nevelési igényű gyermekekkel.

Feladat:

- Megfelelő helyet, időt és eszközt biztosítunk a gyermekek számára.

- Sokrétű tevékenység során vizuális tapasztalatok, élmények nyújtása, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően.
- Az alkotó, alakító önkifejezés fejlődésének segítése a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagításával.
- Belső képek gazdagítása a mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel.
- A gyermekek ábrázolásának ösztönzése alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával.
- A gyermekek megismertetése a különböző anyagokkal, munkafogásokkal, technikákkal
- Az alkotás örömeinek, az önmegvalósítás lehetőségének biztosítása.
- Személyiségük formálása a népművészeti elemekkel való ismerkedés által.
- Az ábrázolás eszközeivel, megfelelő érzelmi hangulat, motiváltság megteremtésével lehetőséget biztosítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek saját belső világának megjelenítéséhez, esetleges szorongásaik kivetítéséhez, oldásához.
- Újrahasznosított alapanyagok használatával elősegítjük a környezettudatos nevelést, fejlesszük a gyerekek kreativitását, fantáziáját, alakítjuk értékrendjüket.

Anyanyelvi nevelés feladatai a rajzolás, mintázás, kézimunkán belül:

- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókinccs bővítése, az ábrázoltak szóbeli elmondása, eszközök, anyagok megnevezése stb.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Élményeit, tapasztalatait, érzelmeit vizuálisan képes megjeleníteni, örömmel kezdeményez ábrázoló tevékenységet.
- A rendelkezésére álló tér alakításában ötletes, célszerű.
- A tárgyak térbeli kiterjedésével tisztában van, főbb formai jellemzőket képes megnevezni.

- Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
- Színhasználata gazdag, vannak kedvenc színei.
- Formaábrázolása változatos, arányok, mozgás és térbeliség létrehozására képes.
- Emberábrázolása részletező, mozgásábrázolással próbálkozik.
- Tárgydíszítésben önálló, az ábrázolás technikákat alkalmazza.
- Tevékenységében kitartó, egymás munkáit értékeli.
- Fejlettségi szintje a részletgazdagságban, kompozíciókészítésben, bonyolultságban, tervszerűségben tükröződik.
- Önállóan és csoportosan is készít játékot, kelléket, ajándékot.
- Az ábrázoló tevékenység során a balról jobbra haladás irányát alkalmazza.

XIII.5. Mozgás

Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szívesen mozognak. A mozgás éa tevékenység útján szerzett tapasztalatok érthető és jól feldolgozható információt jelentenek számukra, ezért a mozgásnak az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepe van. A mozgás a gyermek napi tevékenységében állandóan jelen van. A testnevelés foglalkozások keretén belül tervszerűen, ugyanakkor egyénre szabottan jelenik meg a mozgásfejlesztés.

Az óvodai életet úgy szervezzük meg, hogy minden gyermek számára biztosítva legyen a mozgáslehetőség, amit szervezete és idegrendszere igényel. Mozgásukat az óvónő csak akkor korlátozza, ha az veszélyt jelent saját magára vagy társára.

Az óvónő mintaadó magatartással járul hozzá, hogy a mozgás hozzátartozzon az életformához, és örömforrása legyen.

Cél:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel megalapozása.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének elősegítése a mozgásban rejlő gazdag képességfejlesztési és nevelési lehetőség által.

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése: a járás, futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás.
- A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek énhatárainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodási kooperáció képességének, fejlődésének elősegítése.
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése.
- Változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra valamennyi gyermek számára.
- A testi képességek fejlesztése: ügyesség, gyorsaság, testi erő, állóképesség, légző-és keringési rendszer, csont és izomrendszer.
- Folyamatos pozitív értékeléssel a mozgás szeretetének és igényének megtartása.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgáson belül:

A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésével a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulásának támogatása.

Helyi sajátosságaink, tárgyi felszereléseink:

A tornaszobáinkban rendelkezésre állnak az alábbi sportszerek, eszközök: tornapad, zsámoly, GREISWALD elemei, bordásfal, trambulin, tornakarikák, labdák, ugráló kötelek, tinikondi.

Óvodánk udvarán megtalálhatóak lejtős mászóak, csúszdák, hinták.

Biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron a nagyobb mozgást igénylő játékok számára a megfelelő helyet, és kihasználunk minden lehetőséget óvodán kívül is.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szereti és igényli a mozgást.
- Megfelelő szintű teljesítőképesség jellemzi, mozgása összerendezett, ügyes, megfelelő ritmusú.
- Képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon.
- Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat.

- Sor és váltóversenyt, futó és fogójátékokat játszik a szabályok pontos betartásával.
- Ismeri az eszközök nevét és a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket, vezényszavakat.
- Tud ütemtartással járni, rövidebb távon egyenletes iramban futni.
- Talicskázik bokafogással.
- Tud gurulóátfordulást végrehajtani előre.
- Hat-nyolc nekifutással tetszés szerinti akadályt ugrik, ugrását a talajra éréskor fékezni tudja.
- Kislabdát hajít távolba, labdát vezet helyben, tud egykezes felső dobással célba dobni.
- Játékos- és versenyhelyzetekben magatartása a feladatnak megfelelő (kitartás, akarat, tevékenységének önálló szervezése, kreativitás Figyelme, gondolkodása, emlékezőképessége, ötletessége megfelelő szintű).

XIII.6. A külső világ tevékeny megismerése

„A környező világ iránti érdeklődés velünk születik. Születésünk pillanatától egy bonyolult és elkápráztató világ felfedezői vagyunk. Vannak emberek, akikben ez a szenvedély az idő múlásával, vagy az élet megpróbáltatásai közepette kihűl, de vannak olyan szerencsések, akiket életük végéig hevít.”

(Gerard Durel)

Cél:

- A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek emberi, természeti és tárgyi környezetéhez fűződő kapcsolatának alakítása, fejlesztése.

Feladat:

- Minél több játékos tapasztalatszerzés (mozgásos, érzékszervi) lehetőleg természetes körülmények között, az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből életkoruknak megfelelő szinten.
- Megismertetjük a gyermekekkel a szűkebb (természeti, emberi, társadalmi) környezetüket.
- A szülőföld, a hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeinek megismerése, közvetítő tapasztalatszerzések biztosítása.
- Az önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével.
- Környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, illetve a hulladékkezelés, szelektálás.
- Megtanítjuk és gyakoroltatjuk az elemi közlekedési szabályokat, megismertetjük a gyermekeket a közlekedési eszközökkel.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek saját személyéből kiindulva, meglévő tapasztalataikat, pszichikus sajátosságaikat figyelembe véve olyan irányú tapasztalatok szereztetése, melyet a mindennapi életben, a gyakorlatban felhasználhatnak.

Környezetvédelem –környezettudatos magatartás:

- A környezetvédelem a környezet ismeretén, megbecsülésén, megóvásán alapul, ehhez szükséges a természethez való pozitív érzelmi viszony, mely magába foglalja a tiszteletet mind a természeti, mind a társadalmi környezet iránt.
- A környezetalakítással és a munkatevékenységgel szorosan összekapcsolódik.
- Fontos nevelési feladat, hogy a gyermekek védjék az élő környezetet, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról, ne rongálják, ne pusztítsák azt.
- Tudják és tartásukban tiszteletben, hogy minden élőlénynek joga van az élethez.
- A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, ezért nagyon fontos az óvoda minden dolgozója és a szülők mintaadó környezetvédő magatartása.
- A környezetvédelem kiterjed az idősek tiszteletére, a kisebbek, gyengébbek védelmére, a felnőttek munkájának megbecsülésére. Ez a környezetvédő magatartás kialakulásának feltétele.

- Nevelőmunkánk során különös hangsúlyt fektetünk a gyermekek életkori szintjének megfelelő környezetvédelmi feladatok megvalósítására. Növényeket gondozunk, telepítünk; télen etetjük a madarakat; udvarunk, a park, a játszótér, az erdő tisztaságát védjük; nem folytatjuk indokolatlanul a vízcsapokat, óvjuk állóvizeinket stb. Lakóhelyünk negatív jelenségeire és a változás szükségességére is ráirányítjuk figyelmüket.

Kísérletezés:

- A gyerekek természetes kíváncsiságára építve tervezzük kísérleteket, életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően.
- A megfelelő eszközök biztosítása mellett kísérletezzünk a gyerekekkel az évszakhoz, ill. a kompetencia alapú programcsomag által kínált témákhoz igazodva.

Helyi sajátosságok, eszközkészlet:

- Igyekszünk kihasználni a falusi környezet adta lehetőségeket (gólyafészek, horgászto, baromfiudvar, konyhakert, szőlőskert, gyümölcsös), séták, látogatások, megfigyelések alkalmával.
- Eszközeink, amelyek a környezeti nevelés során segítségünkre lehetnek: homok- víz asztalok, csoportonként akváriumok halakkal, teknősbékákkal.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ismeri nevét, szülei nevét, foglalkozását, lakásuk címét.
- A testrészeket megnevezi, igényes teste tisztaságára.
- Tájékozódik a térben, dominanciája kialakult.
- Megismeri az elemi közlekedési szabályokat, és gyakorolja azok betartását. Ismeri a közlekedési eszközöket, járműveket, tudja, hogy azok az emberek munkáját segítik, könnyítik.
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetükben levő intézmények nevét, rendeltetését.
- Különbséget tud tenni az évszakok között, ismeri jellemző tulajdonságaikat, képes összehasonlításukra.

- Ismeri a növény fogalmát, annak tartalmát, tudja, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Tudja, hogy a növényeket gondozni, óvni kell, ismer néhány ezzel kapcsolatos munkát. (szántás, vetés, aratás).
- Ismeri és megnevezi a környezetükben élő állatokat, azok gondozását és védelmét, tudja csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint.
- Ismernek néhány erdei vadállatot, költöző és nálunk telelő madarat, tudják, hogy óvásuk, védelmük milyen fontos.
- Ismerik, környezetük színeit, a színárnyalatokat. Képesek ismert tárgyak, jelenségek közt összehasonlításokat végezni külső jegyeik alapján, ill. rendeltetésük szerint.
- Ismeri és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait.

XIII.7. A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat; alakul ítélőképessége, fejlődik a tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Cél:

- A minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

Feladat:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek tapasztalatszerzésre való felhasználása mellett, a tevékenységekben való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítása.
- Problémahelyzetek teremtése a gyermekek, a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztés.
- A testület által elkészített fejlesztő játékgyűjtemény segítségével változatos, játékos tevékenység biztosítása (egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel).

Az anyanyelvi nevelés feladatai a külső világ tevékeny megismerésén belül:

- A fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.
- Spontán és irányított beszélgetés, verbális fejlesztés a környezet megismerése során.
- A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív és passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Képes az óvónő kérdéseit, feladatadását megérteni, követni. Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolatait szabadon is elmondani, egymás állításainak igazságát megítélni.
- Jól ismert tulajdonságok szerint: válogatást, összehasonlítást, sorberendezést végez.
- Érti, és helyesen használja a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket.
- Önállóan is össze tud mérni mennyiségeket, különböző kiterjedéseket, két halmazt párosítással az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.
- Elő tud állítani különféle elemekből, különféle elrendezéssel, bontással, többet, kevesebbet, ugyanannyit.
- Meg tud számolni tárgyakat 10-ig. Számfogalma kialakult, elemi műveletekre képesek 10-es számkörön belül.
- Halmazokat tud képezni megadott vagy választott szempont szerint. Azonosítani tud különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.
- Másolással képes megépíteni, kirakni a mintával megegyező elemekből, színben és nagyságban eltérő elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Különféle geometriai tulajdonságok szerint szétválogat, egyszerű tulajdonságokat megnevez.
- A térben való tájékozódást érti és tudja az irányokat, ill. a helyeket jelölő névutókat. (alá, fölé, között, mögött, stb.) Mindezt síkban is alkalmazni tudja.

XIII.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység. A gyermekek mindennapi munkálkodásuk közben ismerkednek környezetükkel és az Őket körülvevő tárgyi világról egyre pontosabb információk birtokába, jutnak. A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák, vagy a kerti munka tevékenykedést jelentsen az óvodában.

Cél:

- A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása.
- Kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki összpontosítási képességük, munkaszervezési képességük.
- Érzelmi-akarati: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.
- Szociális-társas: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk.

Feladat:

- Cselekvő tanulás során a munkajellegű aktív tevékenységek gyakorlása.
- Mindenfajta munkában és minden korcsoportban az önálló munkavégzés lehetőségének megteremtése.
- Igyekszünk elérni, hogy minden gyermek a képességeinek megfelelő munkafeladatot kapja.
- A nyugodt és kiegyensúlyozott munkához szükséges légkör megteremtése.
- A gyerekek érezzék, hogy munkájukat igénylik és számon tartják.
- A gyermekek mindig saját magukhoz mérten, fejlesztő értékelésben részesüljenek.
- Az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének elismerése, megóvása.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munka jellegű tevékenységeken belül:

- A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (cselekvésre szólítás, udvarias megszólítás, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása.
- A munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, művelet megszervezése, mondatba foglalása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A napos önállóan előveszi és kiosztja az étkezéshez szükséges eszközöket, és azokat esztétikusan elrendezi az asztalon. Étkezés után a levesestányért elviszi a megfelelő helyre mosogatáshoz.
- Játékelrakás után, ha szükséges, eligazítja, esztétikusan elhelyezi a tárgyakat.
- Figyelemmel kíséri, hogy a játékok a tárolóban a helyükre kerülnek-e.
- A foglalkozásokhoz, barkácsoláshoz szükséges eszközök kiosztásában önállóan vesz részt. Az eszközöket a megjelölt helyre viszi.
- Részt vesz a csoportszoba díszítésében, rendezésében, az átrendezésre vonatkozó megbeszélésen ötletet ad az óvónőnek. Önállóan képes a terem díszítésével kapcsolatos feladatok ellátására, virágot hoz a vázába stb.
- Vigyáz a terem rendjére, felszólítás nélkül felveszi az elejtett papírdarabot, helyére teszi a kint felejtett eszközöket.
- Ünnepekre ajándékot készít.
- Minden olyan területen segít, ahol erre szükség van.
- Folyamatos feladata az udvar rendezése. Közreműködik a falevelek összegereblyezésében, az udvari járdák tisztántartásában.
- Szívesen vállal egyéni megbízásokat.
- Aktívan részt vesz az ágyazásban.
- Munka jellegű tevékenységeket önként vállal.
- A munkavégzéshez szükséges eszközök használatát ismeri.

XIII.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretben valósul meg.

A tanulási tevékenység szervezése során figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait, a fejlettségi szintjét és ehhez igazítjuk a differenciált fejlesztést.

Cél:

- A tevékenységekben megvalósuló tanulás által a gyermekek kompetenciáinak alakítása, fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.
- A kisgyermekkor tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés és maga a cselekvés.

Feladat:

- A tanulást támogató környezet megteremtése, mely során a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire építünk.
- Buzdítással növeljük a gyermek önbizalmát, a differenciált értékeléssel elősegítjük önértékelésének fejlődését.
- Olyan pedagógiai attitűddel dolgozunk, amely a gyermeki tevékenységekben biztosítja a felfedezés lehetőségét, annak örömét.
- Tervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- Bármilyen probléma illetve részképesség- lemaradás vagy tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek.
- A kiemelkedő képességű gyermekek felismerése és fejlesztése.
- A tanulás lehetséges formáit a **cselekvéses tanulóssal bővítjük** és a **feladatmegoldással az általunk kezdeményezett foglalkozással pedig szűkítjük.**

- A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakoztatását.
- Különös figyelemmel tervezzük a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztését és felzárkóztatását.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek belső érése, a családi nevelés mellett, az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére, hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez a sikeres iskolai munkához az alábbi feltételek megléte szükséges:

Testi érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosa irányítani képes.

Lelki érettség

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével , készen áll az iskolába lépésre. A tanúláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.

Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.

Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása, átvitele.

A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van .

Szociális érettség

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

Az egyéni cél, feladat, módszer, eszköz, idő, és értékelési mód nem az életkortól függ, hanem a gyerektől. Egyik gyermek tudása más, mint a másiké.

- Az egészségesen fejlődő gyermek:
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni
- minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat (a fogváltással összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek)
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- elemi mennyiségi ismeretei vannak
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

XIV. Ünnepek, hagyományápolás

A gyermekek nevelésébe mindazokat a hagyományokat beépítjük, melyeket óvodánk kialakítani kíván.
Megismertetjük a gyerekeket a hazai tájjal, a helyi hagyományokkal, szokásokkal.

Nem önálló nevelési területként értelmezzük, hanem a komplex óvodai nevelés részeként ötvözzük be az egyes tevékenységformákba.

Fontosnak tartjuk a néphagyomány ápolását, továbbadását a legkisebbeknek. Minden ünnephez kapcsolódik egy-egy német dal, vers, amelynek gyakorlása, rögzítése átszövi az ünnep előkészületét.

Az óvodában megünnepelt jeles napokkal színesebbé tehetjük a hétköznapokat. Ezek az események maradandó közös élményt adnak, mélyítik az összetartozás érzését. Az ünnepet a mindennapok sorából az előkészület és a rendkívüliség emeli ki (dekoráció, ünnepi ruha, teremrendezés).

Az ünnepek megtartása fejleszti a gyermek lassan kialakuló időérzékét is.

Szüksége van gyermeknek, felnőttnek egyaránt arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól.

Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött gyerekek és felnőttek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme.

Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal. Óvodánkban az ünnepeket a szülők javaslatainak figyelembevételével és részvételével szervezzük és bonyolítjuk.

A gyermekek születés vagy névnapját megünnepeljük a csoportokban.

Óvodai nyílt ünnepélyek:

- nagycsoportosok ballagása, évváró
- városi, falusi ünnepeken való részvétel
- kisebbségi önkormányzatok rendezvényein való részvétel
- idősek köszöntése
- Márton napi lámpás felvonulás
- Március 15.
- Iskolai évnyitón való részvétel
-

Óvodai megemlékezések:

- Mihály nap
- mikulás
- karácsony
- farsang
- húsvét
- anyák napja
- grill party
- születésnapok, névnapok megünneplése
- egész napos kirándulás évi egy alkalommal
- séták, túrák színházak előadásai évi 3-4 alkalommal

- szülők bálja
- Projekt-nap

XV. Gyermekvédelem

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. Törvény rendelkezései az irányadóak.
- Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.
- Az óvodai nevelés folyamatában a gyermeki jogok tiszteletben tarása, védelme, erősítése, érvényre juttatása.
- A gyermeknek joga van:
- A nevelési és oktatási intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljék, oktassák. Óvodai napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki (játékidő, levegőztetés, pihenőidő, étkezés, testmozgás).
- A gyermek emberi méltóságának és személyiségének tiszteletben tartása érdekében nem vehető alá embertelen, megalázó büntetésnek, testi fenyegetésnek, zaklatásnak, idetartozik az étel erőltetése, a levegőztetés megvonása is. A gyereket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- A gyerek joga, hogy képességének, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.
- Vallási vagy világnézeti, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, fogyatékosága, egészségi állapota nem sérthető.
- A gyerek nevelése és oktatása az intézmény pedagógiai programja alapján történik, mely szerint az ismeretek közlését, átadását tárgyilagosan és többoldalúan kell megvalósítani.
- Biztosítani kell a foglalkozásokon való részvételét.
- A gyerek cselekvési szabadságát, családi életéhez, magánélethez való jogát az óvoda nem korlátozhatja, de a gyerek ezen jogának gyakorlása közben nem veszélyeztetheti saját, illetve társai, az óvoda alkalmazottainak egészségét, testi épségét. Nem akadályozhatja viselkedésével a többiek művelődéshez, fejlődéséhez való jogát.
- A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozójától csak a saját érdekében, törvényes,

meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A gyermeki jogok védelme: a gyermeki jogok védelmére köteles minden olyan természetes és jogi személy, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, a gyermek ügyeinek intézésével foglalkozik.

Szülői jogok és köteleességek:

- A szülő joga, hogy megismerje a nevelési, oktatási intézmény pedagógiai programját, intézményi minőségirányítási programját, szervezeti és működési szabályzatát, házirendjét, és tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról. A házirend egy példányát a beiratkozáskor a szülőnek betekintés céljából át kell adni.
- Joga, hogy saját gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, a gyermek neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
- Az intézmény vezetője és a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon.
- Kezdeményezheti szülői szervezet, óvodaszék létrehozását, s abban tevékenyen közreműködhet.
- A szülő kötelessége, hogy gondoskodjon a gyermeke testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Biztosítsa gyermeke zavartalan és rendszeres óvodába járását hátrányos helyzetű gyermek esetén hároméves kortól, rendezett körülmények között élő gyermek esetén ötéves kortól. A gyermek a Köznevelési törvény 1993. 24.§(3). bekezdés értelmében, abban az évben, amelyben betölti az ötödik életévét, a nevelési év kezdő napjától (szeptember 1.) óvodakötelessé válik, mely szerint napi négyórát köteles óvodai nevelésben részt venni.

A Nemzeti Köznevelési törvény (2011. évi CXCV tv.) 2014. szeptember 1-től a 3 éves gyermekek számára kötelezővé teszi az óvodába járást. A változás először azokat a gyerekeket érinti, akik 2011-ben születtek és 2014. augusztus 31-ig betöltik a 3. életévüket.

- Amennyiben a szülő a gyermeket másik óvodába kívánja elvinni, akkor az új óvoda igazolását meg kell kérni. A visszajelzés hiányában értesíteni kell az illetékes jegyzőt.
- Kísérje figyelemmel gyermeke fejlődését, és a tőle elvárható módon segítse a fejlődés folyamatát, valamint a gyerek közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet szabályainak elsajátítását.
- Rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével, foglalkozó pedagógusokkal, és részükre az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg.
- Tartsa tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait.

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodánkba.

Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés, különös figyelemmel a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre.

Intézményünkben egy gyermekvédelmi felelős irányítja ezt a munkát.

Nevelési intézményként közreműködünk a gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének megelőzésében, a hátrányok leküzdésében.

Együtt működünk a Családsegítővel, a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.

Cél:

- Évenként feltárni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik.
- A korai prevenció megvalósításával, az óvodai nevelés alapfeladatain keresztül, a családokkal együttműködve optimális feltételeket biztosítunk valamennyi, de különösen a HH, HHH és a veszélyeztetett gyermekek személyiségfejlődése, képességeik, tehetségük kiteljesedése számára.
- Ennek a munkának szerves részét képezi az óvodai integrációs fejlesztő program bevezetése.
- A fejlesztő program tervszerű, célzott munkát igényel, melyet munkaterv szabályoz.

Feladat:

Gyermekvédelmi feladataink tervezése, megvalósítása, dokumentálása igen sokrétű.

A feladatok körét az adott településen élő családok körülményei bővíthetik, szűkíthetik, ám egyetlen esetben sem csorbulhat a gyermeki jogok érvényesítése, amelyet valamennyi tagóvodánkban szem előtt tartunk.

A gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus, kisgyermek nevelő feladata, nem csak a gyermekvédelmi felelőse!

A családi nevelés elsődlegességét szem előtt tartva a következő feladatok hárulnak ránk (kompetencia szintenként):

1.szint: Minden óvodapedagógus feladata:

- A gyermek családi hátterének megismerése, szükség szerint környezettanulmány készítése.
- A családlátogatások, személyes megbeszélések gyakoriságának szükség szerinti növelése.
- A szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk, személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk a gyermekek fejlődését segíteni.
- Ez a segítség kiegészül az Alapszolgáltatási Központ segítő közreműködésével is.
- A nevelő hatások összehangolása a családokkal, a családok segítése a nevelőmunkában.
- Derűs, szeretetteljes légkör biztosítása a csoportokban, ahol a gyermekek érzelmi biztonságban érezhetik magukat.
- Hátrányos, veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek, adatszolgáltatás.
- Hátrányos helyzetben lévő gyermek differenciált fejlesztése (felzárkóztatás, tehetséggondozás) – az erősségeikre építve.
- Felmérni minden év szeptemberében családokat, a gyermekek veszélyeztetettségének, hátrányának mibenlétét.

- Segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére az óvodai keretek közötti kompenzáció biztosítására.
- Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, a tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás alapvető nevelési módszerünk.
- Valamennyi, 3. életévét betöltött gyermek (különös tekintettel a veszélyeztetett, HH és HHH gyermekekre) felkutatása, rendszeres óvodába járásuk elérése. Ennek érdekében szoros kapcsolatot tartunk a védőnővel, gyermekorvossal.
- E gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése és a szükséges intézkedések megtétele annak érdekében, hogy minden 5. évét betöltött gyermek **rendszeresen** járjon óvodába- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél ez a rendszeres óvodába járás 3 éves kortól szükséges.
- A szülők tájékoztatása az anyagi és egyéb segítő szolgáltatásokról.
- Az óvoda **jelző szerepének** érvényesítése, amennyiben a gyermek érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmének biztosítása (titoktartási kötelezettség, illetve a Ktv. 2. sz. melléklet előírásai betartása).
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében a fejlesztő program hármas felosztásban tervez:

1. óvodai beíratás és a hiányzás minimalizálását elősegítő tevékenység

2. óvoda-iskola átmenet támogatása

3. szociális háttérből eredő hátrányok enyhítése

2. szint: A gyermekvédelmi felelős feladata:

- Az intézményben folyó gyermekvédelmi tevékenység koordinálása.
- Környezettanulmány készítése.
- Dokumentáció vezetése.

- Az óvodapedagógusok jelzése alapján táblázat készítése, melyben jelzi a hátrányos helyzet, veszélyeztetettség okait.
- Nyilvántartás vezetése, mely tartalmazza a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nevét, születési idejét, lakcímét és az intézkedésre tett javaslatot.
- A felmerülő gyermekvédelmi esetekben a vezető, ill. a helyettes azonnali tájékoztatása, intézkedés kérése.
- A hátrányos szociális helyzetben lévő családok segítése, lehetőségeikről való tájékoztatás (igényelhető segélyek).
- Gyermekvédelmi értekezleteken való aktív részvétel.
- Közérdekű információkról a szülők tájékoztatása szóban, faliújságon.
- Gyermekvédelmi Szolgálattal való kapcsolattartás.
- Kapcsolattartás az Alapszolgáltatási Központtal.
- A beiratkozások alkalmával figyel arra, hogy a szociálisan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felvételt nyerjenek az intézménybe (Szociális hálóval egyeztetve: védőnő, házi gyermekorvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat dolgozói).
- Minden tanév elején tájékoztatja a szülőket saját tevékenységéről, feladatairól és arról, hogy milyen problémával mikor, hol kereshetik fel (szülői értekezlet, fogadóóra)
- A gyermekvédelmi értékelése nevelőtestület felé (értekezletek alkalmával).
- Fogadóórán meghallgatással, pedagógiai, családpedagógiai eszközökkel, tanácsadással segíti a szülőket, pedagógus kollégákat a gyermekvédelemmel kapcsolatos problémák megoldásában.
- Rendszeresen figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változásokat és ezekre felhívja kollégái figyelmét is.
- Gyermekvédelmi munkáját önképzéssel, a szakirodalom tanulmányozásával, valamint lehetőség szerint továbbképzéssel folyamatosan fejleszti.
- Szeptemberben felülvizsgálja az intézmény tárgyi eszközeit, megfelelnek-e a szükséges előírásoknak balesetvédelmi szempontból. Erről jegyzőkönyvet készít, és jelez az óvodavezetőnek.

3.szint: Az óvodavezető feladata:

- Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka irányítása és ellenőrzése.
- A gyermek mindenképp felett álló érdekének érvényesítése, és az érvényesítés ellenőrzése.
- Kapcsolat felvétele az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.
- A gyermekvédelmi felelős továbbképzésének biztosítása és beszámoltatása az ott elhangzottokról.
- Folyamatos egyeztetés a rendszeres támogatás iránti kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, a családsegítővel és az érintett óvónőkkel, és a megfelelő intézkedéseket megtétele.
- A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújtása (gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek).
- A szülők írásbeli tájékoztatása a gyermekvédelmi felelős, és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.
- Segítségnyújtás a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában.

XVI. Érvényességi nyilatkozat

Hatályba lépés: 2018. 09.01.

Hatályosság: 2018.09.01-2023.08.31.

Felülvizsgálat: 2019.08.31.

Módosítás: a felülvizsgálat során

A felülvizsgálat rendje: az óvoda nevelőtestülete felülvizsgálatot tarthat, melynek során módosítja/módosíthatja a Pedagógiai Programot.

Előírás a módosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvodavezetőségéhez
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten

Feltételek a program módosításához:

- vonatkozó jogszabályokban beállt változás
- hálózatbővítés, leépítés
- szervezeti átalakítás
- egyéb érdekegyeztető fórum módosítási javaslata
- a nevelőtestület legalább 1/3-ának módosításra vonatkozó javalatának benyújtása (a javaslat elfogadásának feltétele a nevelőtestület 50%+1 igenlő szavazata)

XVII. A Pedagógiai program elérhetősége és nyilvánosságra hozatala

A megismerhetőség folyamatos biztosításának érdekében a Pedagógiai Program az intézmény irodáiban, a honlapon az egész nevelési év során megtekinthető.

XVIII. Legitimációs záradék

Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi elfogadás határozatszám: név	Szülői Szervezet nevében véleményezte: név

Intézményvezetői jóváhagyás határozatszám:

.....
Intézményvezető aláírása

Ph.

.....
A fenntartó képviselőjében

Ph.

A dokumentum jellege: nyilvános

Megtalálható: Kunbaja község honlapján (www.kunbaja.hu)

Megtekinthető: Az intézmény irodájában

Hatályos:

2018. szeptember 01.

Érvényes:

A kihirdetés napjától visszavonásig

Verziószám: 1/2018

Módosított változat:

Készült: példány

Iktatószám: